

Беларускія Ведамасьці

НЬЮ-ЁРК – ВАРШАВА, студзень-чэрвень 2008 г.

(Фота: <http://serebranka.sdb.by/2/index.php>)

1. Сьветлы дзень і сьветлы час. Менск. Першая Сьвятая Камунія ў Беларускам касьцёле ў Серабранцы

РЭЖЫМ АБВЯСЬЦІЎ „ВЫБАРЫ”

24 чэрвеня рэжым абвясціў пра пачатак выбарчай кампаніі па выбарах у сваю палату.

Прапануем звярнуць увагу, што ў той жа дзень, 24 чэрвеня, А.Лукашэнка сустракаўся з дырэктарам ФСБ Расеі А.Бортнікавым. З інфармацыі выдання Interfax.by выглядае так, што А. Лукашэнка даў справаздачу вышэйшаму начальніку пра яго дамоўленасці з прэзідэнтам Расеі Мядзведзевым наконт рэалізацыі „саюзнай дзяржавы” і выказаў падзяку „за ту падтрымку, якую аказвае ваше ведомство нашей стране”. А. Бортнікаў пабаяў Лукашэнку і надалей аказваць дапамогу: „глава ФСБ России заявил о том, что в ходе совместной коллегии ФСБ РФ и КГБ Беларуси будет обсужден ряд проблем, а также „необходимость укрепления взаимодействия”. „Мы знаем, угрожающие факторы и с учетом этого будем планировать совместную работу. В частности, уточнил он, на совместной коллегии будут в комплексе рассмотрены вопросы обеспечения безопасности двух государств”. Паняцце: – „обеспечение безопасности двух государств” – у крэмлёўскага і лукашэнкаўскага рэжымаў адно – гэта захаванне іх улады і нарабаных багаццяў.

Рэжымы будуць арганізоўваць сумесна імітацыю „легітымных выбараў ў палату”. На гэта цяпер працуюць, як бачым, рэжымная вертыкаль, спецслужбы, дыпляматы, падкантрольная псеўдаапазыцыя. І Маскве, і рэжыму ў Беларусі патрэбная цяпер „легітымная палата” (дакладней, бачнасць легітымнасці, прызнаная Захадам), дзеля фармальнай „законнасці” ў правядзенні маніпуляцыяў зь беларускай маёмасцю.

Ня без удзелу і ўплыву расейскага рэжыму і яго мінісэрства замежных спраў супраць байкоту лукашэнкаўскіх выбараў выступілі чыноўнікі Парляманцкай Асамблеі Рады Эўропы, чыноўнікі Арганізацыі Бяспекі Савета Эўропы, чыноўнікі Эўразьвязу. Такім чынам і эўрапейскія чыноўнікі пагадзілася спрыяць брутальна фальшывым выбарам. Фактычна, пагадзіліся на акупацыю Беларусі Расеяй.

Народ Беларусі мае магчымасць перакуліць гэтыя пляны. Трэба масава не пайсці на абвешчаныя на верасень „выбары”. Раім усім патрыётам Бацькаўшчыны, сумленным і занепакоеным уласным лёсам, лёсам сваіх дзяцей і ўнукаў, зрабіць так, як прапануецца ў звароце, які друкуецца тут.

ДА ГРАМАДЗЯНАЎ БЕЛАРУСІ!

На верасень 2008 г. рэжым рыхтуе „выбары” сваёй палаты. Ёсць рэальная небяспека, што пад „выбары” рэжым можа падегнуць рэфэрэндум па канстытуцыйным акце незаконнай „саюзнай дзяржавы з Расеяй”. Або праз нібыта „легітымную” палату зацьвердзіць незаконнае ўтварэнне – „саюзную дзяржаву”. Беларусы мусяць адварнуцца ад рэжыму, ня ўдзельнічаць у фальшывым галасаванні. Калі беларусы не адвернуцца, ня выстаіць супраць падманнага і прымусовага зацягвання іх на выбарчыя ўчасткі, то з усімі намі можа здарыцца вялікае няшчасце. Прадажны рэжым можа выкарыстаць магчымасць, каб знішчыць нашу незалежнасць, ператворыць Беларусь у губернію расейскай імперыі, а нашых хлопцаў (можам не сумнявацца) пагоняць гінуць у „гарачыя кропкі” вечна ваюючай Масковіі.

КАЛІ МЫ НЯ БУДЗЕМ ЗМАГАЦЦА, – БЕЛАРУСКЮ МАЁМАСЬЦЬ, ЗЯМЛЮ ЗАГРАБУЦЬ ДА РУК МАФІЙНЫХ МАСКОЎСКІХ КЛАНЫ.

Мы ўжо цяпер бачым вынікі распродажу Беларусі прамаскоўскім рэжымам Лукашэнкі пад расейскія так званыя „стабілізацыйныя” крэдыты. Закладзены пад гэта прыбытковыя беларускія прадпрыемствы нафта-хімічнага комплексу, Белтрансгаз, Жодзінскі „Белаз”, Менскі МАЗ, прадпрыемствы энэргетыкі, банкі ды іншыя. Ужо сёння вялікія зямельныя ўчасткі нашай сталіцы аддадзены маскоўскай мільярдэрскай Батурынай (жонцы маскоўскага мэра Лужкова) пад будаўніцтва жылля, якое будзе не па кішэні беларусам. Купляць будуць расейскія крымінальнікі, якія панаддуць з крымінальнымі капіталамі, каб прыгнятаць і абдзіраць наш народ. Яны ўжо плянуюць пабудаваць дзясяткі казіно ды іншых „забаўляльных устаноў” у нашым Менску: расейскія крымінальнікі будуць забаўляцца ў нас. Добра нашым людзям гэтая палітыка рэжыму „любаві да Расеі” не прынясе.

Журналістка Святлана Калінкіна ў газэце „Народная Воля” за 19 чэрвеня 2008 г. у артыкуле „Богатейшыя людзі Расіі атакуюць беларускі рынак” піша пра тое, як актыўна крэмлёўскія алігархі размяркуююць паміж сабою сфэры беларускай прамысловасці і эканомікі. Відавочна, што забор (а не продаж) прадпрыемстваў алігархі плянуюць правесці па маскоўскіх крымінальных карупцыйных схэмах. Вось высновы С. Калінкінай: „А. Лукашэнка многа лет расказывал, што не пазволил российским олигархам скутить Беларусь. А теперь вдруг затих, больше не хвастается. Наоборот, не проходит недели, чтобы не стало известно о том, что готовится продажа того или иного белорусского предприятия... Бастион пал.”

Зацьвердзіць вынікі распродажу Беларусі, прыдаць яму выгляд законнасці, па задумцы Лукашэнкі і яго атачэння, павінна новая „палата прадстаўнікоў” (у якую могуць спецыяльна прапусціць пару чырвоных псеўдаапазыцыянераў). Людзі ведаюць, што спіс „дэпутатаў палаты”, якіх яны павінны „выбраць”, яшчэ да „выбораў” зацьверджае А.Лукашэнка. Народ жа патрэбны для масоўкі.

У падмане людзей рэжыму дапамагае групойка асобаў, якая называе сябе „дэмакратычнай апазыцыяй” (С.Калякін, А.Лябедзька, В.Вячорка, А.Мілінкевіч, М.Статкевіч ды іншыя). Перад імі пастаўлена задача іхнімі грантадаўцамі – прыцягнуць на „выбарчыя ўчасткі” як мага больш людзей, а галоўнае – пратэстную частку беларускага грамадства. Гэта дапамога рэжыму ў справе прызнання вынікаў „выбораў” Захадам. Тут бізнэс падстаўной апазыцыі. Даўно вядома як гэтым „дзеячам” аплочваюць ганебную справу. Для дэманстрацыі заходнім назіральнікам легітымнасці „выбораў” рэжыму трэба, каб на выбарчыя ўчасткі людзі прышлі галасаваць, астатняе ўсё будзе зроблена фальсіфікацыйнай машынай улады. Выпыт засьведчыў, што беларускі выбарніччык, галасуючы, не ў стане ўплываць на вынікі галасавання, якія прадвызначаны зверху.

Прыстойны чалавек ніколі ня будзе ўдзельнічаць ў ашукастве і не дазволіць сябе ашукаць. Так і нам, беларусам, трэба адварнуцца ад рэжыма, ня ўдзельнічаць і не спрыяць фальсіфікацыям і ашукаству. Той, хто ня пойдзе да ашуканцаў і фальсіфікатараў, пасля так званых „выбораў” будзе пачуваць сябе годна.

Калі масава людзі ня пойдучь на ўчасткі, гэта і будзе рэальным і неабходным ударам па рэжыму. Няхай рэжым фальсіфікуе як хоча. Але вынікам будзе тое, што народ не прызнаў рэжым і ягоныя „выбары”. У гэтым ёсць добры грунт для наступнай перамогі. Ды і расейская хэўра будзе ведаць, што беларусы ня прымуць афэру пад шыльдай „саюзнай дзяржавы” і здольныя абараніць сваю краіну ад маскоўскай крымінальнашчыны.

Паважаныя беларусы! Да даты фальшывых „выбораў” неабходна правесці тлумачальную працу пра няўдзел ў фальшывым галасаванні, пра тое, што трэба адмовіцца ад рэжыму і ня йсці на „выбарчыя ўчасткі”. Кожны, хто атрымае гэты ліст, і іншыя нашы матэрыялы, можа растлумачыць сваім блізкім, суседзям, супрацоўнікам, знаёмым, чаму ня трэба ісці на падманныя „выбары”. І наша справа будзе рухацца.

Яшчэ да „выбораў” ганіце ад сябе і высмейвайце розных зазыхалаў на „выбары”. Ганіце ад сябе абяцальшчыкаў ад рэжыму, прадажных „псеўдаапазыцыянераў” і тых, каторыя будуць называць сябе „незалежнымі”. Паказвайце ўсім іхнюю меркантильную, здрадніцкую пазыцыю.

Не падавайцеся на запалоханні, што вас выселяць зь інтэрнату, звольняць з працы, выключаяць з навучальнай установы. Мільёны людзей ня звольняць. Трэба змагацца. Будзьма мудрэйшымі, шукайма мэтады, каб абыйсці рэжымныя „рагаціны”. Памятайма, што будзе непараўнальна горш, калі прыдуць расейскія алігархі, паставяць сваю адміністрацыю, якая ўчыніць масавыя зьяльненні, а ў якасці кампэнсацыі прапануюць рабскую працу ў Расеі.

Нашыя справы мы, беларусы, мусім рабіць самі. Ніхто за нас рабіць ня будзе. Гэта наша дзяржава, наша зямля, наша маёмасць, наша мова і культура і наша права.

МЫ МУСІМ СТАЦЬ ГАСПАДАРАМІ Ў СВАІМ ДОМЕ.

Чэрвень 2008 г.

„Беларуская Салідарнасць”.

Ініцыятыва ў падтрымку пазыцыі

Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ

Удзячныя тым, хто памножыць і распаўсюдзіць гэтую тэкстоўку.

2. Паралельны сьвет альбо «русские прошли». Вось што пакінулі пасля сябе некалькі сотняў расейскіх (ці няхай сабе – „прарасейскіх”) аматараў футбола, што глядзелі матч „Расія – Іспанія” ля тэлеэкрана на Цэнтральнай плошчы Менска. Такога ў Менску не было за ўсю дакумэнтаваную гісторыю горада. Гэты здымак фотажурналісткі Юліі Дарашкевіч (<http://www.nn.by/index.php?c=ar&i=18037>) успрымаецца як сымвал брыдоты і ўсяго таго што навалілася і адбываецца цяпер у Беларусі.

УЛАДА ЦЕМРЫ

У гэтым лісьце я пазначу некалькі тэмаў, істотных для нашай пазыцыі і палітычнае барацьбы.

Мы бачым, што антыбеларуская палітыка і перасьлед усяго беларускага ўзмацняюцца. Краінай ужо амаль 14 гадоў кіруе чужая агрэсіўная цемра. Мы бачым таксама пэдапны плян вынішчэньня асноваў культурнага існаваньня Беларускай нацыі. Гэты плян выконваецца мэтанакіравана і паслядоўна. Парадак, сэнс і зьмест яго выкананьня вышэйшы за інтэлектуальныя магчымасьці чалавека, у руках якога апынулася ўся ўлада ў Беларусі. Тым часам якраз ён зьяўляецца паслядоўным і адэкватным яго выканаўцам. Антыбеларуская фобія знайшла адпаведную парадыгму палітыкі, распрацаваную ў лубянскай Маскве.

Для фобіі няма нічога сьвятога і ніякіх табу, усё дазволена. Характэрная мадэль паводзінаў у стане фобіі – зьдэк і кашчунства, абплёўваньне вялікага, блюзьнерства над сьвятым. Фобія, як правіла, спадарожнічае паранойі і псіхапатыі. Усімі гэтымі рысамі ад самага пачатку характарызуецца палітыка антыбеларускага рэжыму на Беларусі (парваньне Беларускага Сьцяга, спаленьне беларускіх падручнікаў, зьдэк і зьнявага Беларускай мовы, ліквідацыя беларускіх школаў, гімназіяў і ліцэяў, абплёўваньне імя Васіля Быкава, блюзьнерства над Францыскам Скарынай і вялікімі людзьмі Беларускай нацыі, разбурэньне і пераробка знакавых помнікаў гісторыі і культуры, мэтанакіраванае псаваньне нацыянальнага краявіду і вынішчэньне запаведнай прыроды, грэблівыя адносіны да беларускіх людзей, беларускай творчасці і літаратуры, нянавісьць да маладых і да вольнага чалавека.

Гэта цягнецца ўжо з году ў год, ганебна і прыніжальна для асобы, для культурнай нацыі. Усё гэта – характэрныя праявы рэжыму ўнутранай акупацыі.

Беларусы сталіся закладнікамі чужой палітыкі. Псіхалёгія закладнікаў дакладна праглядаецца ў нашым нацыянальным становішчы. Асноўная маса людзей, паралізаваная страхам, маўчыць. Частка супрацоўнічае з „тэарыстамі” і хваліць бандзюг. Асобныя людзі паўстаюць супраць гвалтаўнікоў і гінуць; нязгодныя церпяць рэпрэсіі і перасьлед, які набывае пачварныя формы.

Культывуецца злачынная сталінская ідэалёгія, аднаўляюцца разбуральныя мэтады сталінізму. Як і пры сталінізме, за часы савецкай акупацыі ў 30-х гадах, антыбеларускі рэжым, які ня ведае і не карыстаецца беларускай мовай, прыдумаў рэпрэсіўны правапіс беларускай мовы як мэтад яе масавага вынішчэньня.

За напісаньне, нязгоднае з гэтым прыдуманым правапісам, і за артаграфічныя памылкі (прытым ва ўсіх сфэрах жыцьця) кожнага беларускага грамадзяніна і людзей без грамадзянства будуць караць штрафам, выганяць з працы і вучобы, ужываць іншыя мэтады пакараньня (як плянуюць некаторыя ненавісьнікі Беларусі, аж да пасады ў турму).

Мэта гэтага шызафрэнічнага закону – легальным чынам забараніць беларускую мову. Страх перад штрафам, перад стратай працы, вучобы, перад іншым пакараньнем павінна, па паранойнай лёгіцы беларусафобнага „заканадаўства”, адбіць жаданьне ў людзей пісаць па-беларуску, здаваць экзамены і нават пісаць лісты (ня кажам ужо пра газэты і кнігі) на беларускай мове. Усё ськіравана на тое, каб беларусы сталі пісаць толькі па-расейску.

Чужая руская мова, якую антыбеларускі рэжым зрабіў сваёй „дзяржаўнай”, гэтаму закону не падлягае. Пішы, маўляў, хоць „харашо”, хоць „жэстчайшэ плоха” – „сайдзэт”. „Закон” цыннічна дыскрымінацыйны да беларусаў. Тут груба парушана ўсё, што магчыма было парушыць: Канстытуцыя, міжнародныя законы і права, правы асобы, лёгіка, маральнасьць і здаровы сэнс. Характэрна, што ніхто ня ведае, што гэта за „правапіс”, не было ніякага грамадзкага азнамленьня (тым больш, абмеркаваньня). Невядома нават, хто ягоныя пэсэўдана-

вуковыя рэцэнзенты. Здаецца, ніхто з іх яшчэ не аб'явіўся (не падпісаў сабе нацыянальны вырак), а „закон” падрыхтавалі ўжо да прыняцця ў апошнім чытанні.

Тут нават не настолькі ўражае і абурэа дзікуства такога „закону”, колькі той грубы, прымітыўны і выраблены цынізм, з якім адбываецца вынішчэнне беларускай мовы. **Ліквідацыя беларускай мовы ёсць (і быў заўсёды) галоўны пункт маскоўскай акупацыйнай палітыкі на Беларусі.**

Цынізм, фобія, жорсткасць, блюзнерства, зьдзек і хлусня – тыповыя дачыненні ў адносінах акупацыйных уладаў зь беларускім насельніцтвам. Абдзіраюць нават бедных і няшчасных, карыстаюцца з гора й бяды. Увялі ў практыку, напрыклад, браць грошы з пагарэльцаў як аплату за тушэнне пажару. З пункту гледжання права, тут грубае парушэнне, бо пажарная служба – гэта дзяржаўная справа. Яна ўтрымліваецца і дзейнічае за кошт падаткаў, якія плаціць у бюджэт кожны беларус (і кожны патэнцыйны пагарэлец). Браньне грошай з няшчаснага пагарэльца (ды яшчэ праз пракуратуру і суды) – гэта ёсць антыпраўнае вымагаліцтва рэжыму з выкарыстаннем службовага становішча. З пункту гледжання нашай беларускай, традыцыйнай, правераанай стагоддзямі маралі аб талач, спачуваньні і абавязковай дапамозе пагарэльцам, такія паводзіны рэжымных функцыянераў мафіёзнай улады ёсць хамскі, злосны зьдзек з няшчасных, кашчунства над традыцыяй, аблыганне здаровага сэнсу.

Такія ж ілжывыя, цынічныя, хамскія і вымагаліцкія адносіны да беларускай змагарнай моладзі, да беларускіх дробных гандляроў і індывідуальных прадпрымальнікаў, да вернікаў нерэжымнай (г. зн. неправаслаўнай) рэлігіі, да чарнобыльцаў, ліквідатараў, беларускіх музыкаў, мастакоў і г.д.

У такіх умовах і пры чужой антынароднай уладзе вельмі істотна, каб у грамадстве захаваліся ідэалы, традыцыі ў душы; добрае, чыстае, сьветлае, бела-

рускае і сваё – ў сэрцы і дачыненнях паміж сабой. Гэта ня дазволіць зьмірыцца з цемрай, прывядзе да змаганьня, да вольнага зместу жыцця.

Цэбраіальства антыбеларускага рэжыму асабліва выразна відаць у выбарах. Практычна, усе выбары за гэтым рэжымам былі недэмакратычнымі і былі сфальсіфікаваныя. У фальсіфікацыі незаконных выбараў прэзідэнта ў 2006 годзе публічна прызнаўся сам фальсіфікатар А. Лукашэнка. Зразумела, што ён не хацеў гэта сказаць. Але яго падвялі дрэннае веданьне законаў, прымітыўызм лёгікі і жаданьне быць арыгінальным. У выніку ён „прызнаўся” перад журналістамі, што „ва ўгоду Захаду” зьменшыў лічбу працэнтаў выбаршчыкаў, якія нібыта „прагаласавалі” за яго (бо, маўляў, надта шмат было). Небарака, відаць, думаў, што калі ён скажа пра зьмяншэнне адсоткаў не ў сваю карысць, то гэта ня будзе выглядаць фальсіфікацыяй і ня выявіць яго нага незаконнага ўмяшальніцтва ў падлік галасоў і ўплыву на канцовы вынік галасаваньня. Фальсіфікацыйная машына падліку бюлетэняў тут адладжаная і простая, як кій. Пры адсутнасці рэальнага кантролю над галасаваньнем і пры рэжымнай аднароднасці выбарчых камісіяў галасы лічаць, як хочучь, але канцовы вынік падліку пішацца якраз у вертыкалі выканаўчай рэжымнай улады. (Якраз у гэтым па прастаце разумовай і прызнаўся А. Лукашэнка перад журналістамі ў лістападзе 2006 года.)

Заканадаўства аб выбарах, якое існуе, – далёка ад дэмакратычных нормаў (і, зрэшты, ад Канстытуцыі). Яно дае магчымасць правядзеньня галасаваньня цягам некалькіх дзён (так зьванае „папярэдняе галасаваньне”), што стварае ўмовы для маніпуляцыяў выбарчымі бюлетэнямі і для адміністрацыйнага ціску на выбаршчыкаў (іх, фактычна, прымушаюць браць удзел у галасаваньні, часам нават прывоззяць на ўчасткі).

Практыкуюцца таксама падказкі, ціск, хаджэнне прадстаўнікоў выбарчай камісіі са скрынкамі для галасаваньня па дамах выбаршчыкаў і іншыя яшчэ сталінскія прыёмчыкі.

Маючы ўвесь гэты квазізаконны сурагат выбарчай сістэмы, трэба ўлічыць яшчэ вельмі істотнае: парлямэнту як законнай, легітымнай і незалежнай галіны заканадаўчай улады ў Беларусі не існуе. Гэта прыдатак аўтарытарнай улады без самастойных правоў і магчымасцяў. „Палатку” (так у народзе называюць гэты ворган) кіраўнік рэжыму можа нібыта законна (па рэжымным законе) ліквідаваць зь любой нагоды і набраць іншы камплект – была б прычына і патрэба.

Для правядзеньня фальсіфікацыйных выбараў у гэтай сітуацыі і для стварэння бачнасці справядлівага галасаваньня і дэмакратычнага выбарчага працэсу рэжым мусіць забяспечыць найперш два аспекты дзеяння: удзел розных палітычных арганізацыяў (пажадана „апазыцыйных”) у бюссэнсавых для іх выбарах і другое – вялікі (пажадана масавы) удзел выбаршчыкаў у галасаваньні. Тады фальсіфікацыя выглядае „элегантнай перамогай” з большай паловай усіх выбаршчыкаў „за” (а не якіх-небудзь 30 адсоткаў пры малой „фрэквэнцыі”). Хаця і тут „машына” навучана „накідаць”.

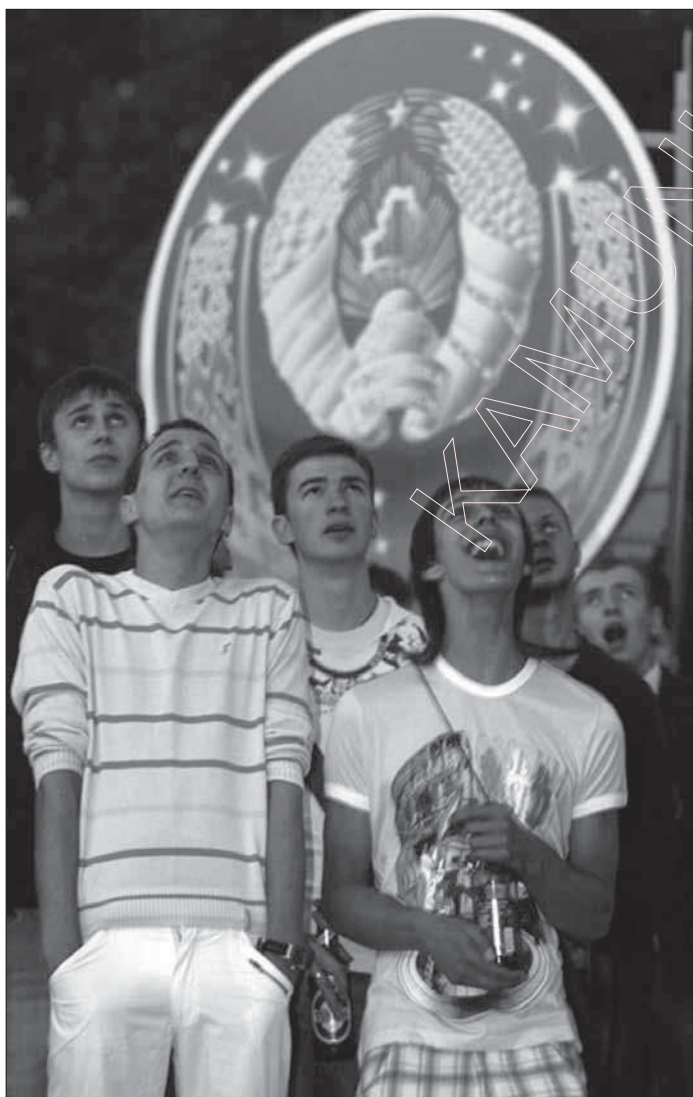
Для такога роду выбарчых камедыяў рэжым стварае свае „апазыцыйныя” арганізацыі, знаходзіць падстаўных асобаў, якія заклікаюць усіх пайсьці на выбары ды сказаць рэжыму сваё цвёрдае „нет!” і г.д.

У Беларусі гэтаяк гэбоўская схема адпрацавана даўно, нудна і жмудна, аж да стэрэатыпаў, з разьмеркаваньнем роляў, салістаў і вызначэньнем паводзінаў.

У апошні час, з умацаваньнем гэбізму і карпаратыўнай дыктатуры ў Расеі, лукашысцкі „вопыт” выбараў пачала пераймаць лубянская Масква. Сістэма гэбоўскага выбарчага ашуканства ў Беларусі ўжо закасыяна і сфармавалася настолькі маналітна, што разбурыць яе можна, відаць, толькі разам з антыбеларускім рэжымам.

У гэтых умовах удзельнічаць у так званых парляманцкіх выбарах на Беларусі, што прызначаны ўжо на верасень, ня толькі бюссэнсава, але найперш шкодна. Гэта, фактычна, падыгрываць рэжыму ў ашуканстве людзей. Беларускі Народны Фронт і яго народная Партыя (КХП-БНФ) не павінны ўдзельнічаць у такіх „выборах”.

Зразумела, таксама, што наяўнасць падстаўной „апазыцыі” забяспечыць фармальны ўдзел фармальна „апазыцыйных” партыяў у рэжымных выбарах. Яны будуць ствараць фармальную бачнасць дэмакратычнага працэсу, як Гайдукевіч – фармальную альтэрнатыву Лукашэнку. Такая іхная роля, і ніякія

(Фота Ю. Дарашкевіч)

3. Пакаленьне рэжыму.

4. Трэці тэрмін: „Президентские выборы завершились убедительной победой Лукашенко” («Советская Белоруссия»).

доказы, угаворы, лісты, ськіраваныя да гэтае публікі, ня маюць сэнсу. (Мы ўсё гэта перажылі.)

Тым часам вялікай „масавасьці” галасаваньня цяперашняга падстаўнага „апазыцыя” ня зробіць (хоць і паспрыяе). „Масавасць” звычайна стварае найперш сам рэжым. І тут трэба супрацьдзейнічаць выбарчаму ашуканству, заклікаць беларусаў ня йсьці на галасаваньне, байкатаваць фальсіфікацыю і недэмакратычныя выбары, тлумачыць людзям, чаму гэта неабходна рабіць, чаму трэба пакінуць рэжым гуляць самога з сабой і не падтрымліваць парушэньне закону і нішчэньне правоў народу Беларусі, памятаючы, што маральная перамога ёсьць вялікая перамога і шлях пераменаў.

9 сакавіка 2008 г.

Зянон ПАЗЬНЯК

Старшыня Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ

ШУКАЮЦЬ АХВОТНЫХ ПАДЗАРАБІЦЬ НА ПРОДАЖУ БАЦЬКАЎШЧЫНЫ

(Чэрвеньскі Сойм Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ)

8 чэрвеня сёлета ў Менску адбыўся чарговы Сойм Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ. Быў заслуханы даклад сп. Зянона Пазьняка, Старшыні Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ. Выступілі сп. Юры Беленькі, выканаўца на Беларусі абавязкаў старшыні Фронту і Партыі, і сп. Сяргей Папкоў, намесьнік старшыні Фронту і Партыі.

Падстаўнага апазыцыя пачала актыўна рабіць заявы пра несаабходнасьць „актыўнага ўдзелу ў маючых адбыцца сёлета выбарах”. Гэтым разам гэтыя дзеячы не насмеліліся заклікаць людзей „ісьці і сказаць сваё НЕ рэжыму”. Яны не рашыліся паўтараць яшчэ раз ужо паўтораны падман. Цяпер яны высунулі дэмагагічны і пусты лёзунг аб „неабходнасьці народнага кантролю за выбарамі”. *Заданы „кантроль” – гэта той жа самы заклік да людзей ісьці на выбарчыя ўчасткі дыктатуры і ўдзельнічаць у фальшывым шоў, дзе ўсё ўжо вызначана заранёў.* Трэба прызнаць, што гэтым разам адчуваецца няўпэўненасць псэўдаапазыцыі. Яе дзеячы хвалююцца, бо ведаюць, што гэта можа быць апошняя іхняя магчымасьць зарабіць грошы на падмане беларусаў. Пасьля выбарчага шоў гаспадары-спонсары проста могуць выкінуць іх на палітычны сьметнік як адпрацаваны матэр’ял. Не выпадкова слова „байкот” раптам выкарысталі некаторыя з засьведчаных актывістаў псэўдаапазыцыі: напрыклад, сумнавядомая „Хартыя-97”. Іхняя задача, як выглядае, – яшчэ больш забытаць і дэзарганізаваць людзей. Непасрэдна перад пачаткам выбарчага шоў яны, безумоўна, патлумачаць, што значыць па-іхнаму „байкот” – „трэба пайсьці на выбарчыя ўчасткі і зарэгістравацца...” Сумленным людзям неабходна раскрываць сапраўдныя пляны і сутнасьць дзейнасьці гэтай публікі.

На цяперашнім этапе вельмі актывізавалася так званая „прыватызацыя беларускіх прадпрыемстваў”. На самай справе да прыватызацыі гэтыя падзеі беларускага эканамічнага жыцьця ня маюць ніякага дачынення. Тое, што адбываецца, – гэта бандыцкае разрабаваньне маёмасьці, якая належыць беларускаму народу, кожнаму грамадзяніну Беларусі. *Акцыі скупляюцца мафіённымі структурамі з суседняй Расеі.* У палітычным напрамку працягваецца далейшая распрацоўка канчатковай „інтэграцыі” (на самай справе – „акупацыі”) Беларусі імпэрыялістычнай Расеяй. Пры чым, цяпер гэта робіцца схавана, сакрэтна, паводле злачынных правілаў сакрэтнай антынароднай дыпляматыі. На міжнароднай арэне і на хвалях афіцыйнай прапаганды Масква і падпарадкаваны ёй рэжым РБ заяўляюць, што яны „занятыя цяпер больш важнымі справамі і не сьпяшаюцца з завяршэньнем інтэграцыі”. Гэта ёсьць падступная імпэрская палітыка, знаёмая прыёмы, якімі шырака карысталіся Гітлер і Сталін. Наш народ павінен быць гатовым да абароны незалежнасьці Беларусі. Трэба даносіць праўду пра гэтыя працэсы да грамадзтваў і кіраўніцтва дэмакратычных краінаў.

Выступілі таксама сябры Сойму з розных рэгіёнаў Беларусі. Яны паведамілі пра актывізацыю псэўдаапазыцыйных дзеячаў па ўсёй краіне. Падстаўныя ліхаманкава ствараюць структуры для правядзеньня падманых псэўдавыбараў. На гэтую кампанію ім, па усім відаць, абцяганы чарговыя фінансавыя ўліваньні з Масквы і Брусэля.

Стала вядома, што дзеячыкі (найперш камуністы) абцягаюць заплаціць далары таму, хто зьбярэ для „выбарчай кампаніі” групку з дзесяці асобаў і будзе выконваць загады палітычных бізнэсоўцаў. Грошы яшчэ не раздаюць, толькі абцягаюць. Але ўжо знаходзяцца ахвотныя падзарабіць на продажы Бацькаўшчыны. Нягледзячы на тое, што падчас мінулых выбарчых шоў кіраўніцтва псэўдаапазыцыі шмат каму са сваіх кліентаў на раёнах не заплаціла абцяганыя грошы. Потым у шэрагу месцаў сталічных ваяжораў-„грантадаўцаў” мясцовыя дзеячы сустрэлі пытаньнямі „Дзе нашыя грошы?!” Фарс паўтараецца ў каторы раз. Неабходна, каб сумленныя людзі Беларусі рэгістравалі гэтыя ганебныя выпадкі палітычнага подкупу, складалі грамадзкія прагаколы на такія выпадкі і папярэдзвалі мясцовых людзей, каб не заплямліваліся супрацоўніцтвам з гэтымі структурамі, якія, прыкрываючыся шапкай „апазыцыі”, фактычна спрыялі антынароднаму рэжыму ў ягоных „элегантных перамогах” на выбарчых шоў.

Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ
8 чэрвеня 2008 г.

САКАВІК – 2008

11-га красавіка, адбылася дрэнная падзея, якая па значэньні для народа роўная публічнаму парваньню Сьцяга зграяй Ціцянкава і зьняцьцю Пагоні з

Дому ўраду. Рэжым дэмантаваў помнік Багдановічу ў Менску, каб перанесці ў іншае месца.

Магчыма, прыкра шмат каму назіраць, што за 14 гадоў хамскага зьдзеку зь Беларусі грамадства ні ў чым істотна не перамянілася. Але быў час, калі існавала іншае грамадства, якое жыло годнасьцю, духам, культурай і веліччу Бацькаўшчыны. Гэтым грамадствам мроіў у несьмяротнай „Пагоні” наш вялікі Максім Багдановіч. Гэтае грамадства мы, беларусы, адродзім, уздымем з шэрасьці, дрымоты і паняверкі. У гэтым унутраны сэнс нашай палітыкі і штодзённай працы.

Крыніцу сілы і моцы беларускага грамадства добра разумеў маскоўскі непрыяцель нашага існаваньня. Сто пяцьдзесят гадоў спатрэбілася Маскве, каб цалкам зьнішчыць наш наблітэт (нашчадкаў шляхты і беларускай інтэлігенцыі дабівалі ўжо за часы сталінскага генацыду). І толькі тады, пасля вынішчэньня народнай эліты, людзей гонару і сумленьня, грамадства ўтапілася ў цемру, у сьлепату і прыняло над сабой уладу цемры, і стала жыць страхам, і пагадзілася на гвалт. У гэтым, найперш, генэральная і мэнтальная прычына васьмь ужо скарэ чатырнаццаці гадоў трываньня прамаскоўскага рэжыму на Беларусі. **Беларускае змаганьне за волю, культуру і дэмакратыю ў гэтых умовах ёсьць найперш змаганьнем нацыянальнага авангарду.**

У канцы XX стагоддзя мы стварылі такі авангард і, абапіраючыся на антыкамуністычны настрой грамадства, вярнулі незалежнасьць Беларусі. Выразная і канкрэтная стратэгія Адраджэньня абумовіла і выразную тактыку нашай мінулай і цяперашняй палітычнай працы: стварэньне нацыянальнага грамадзка-палітычнага авангарду (беларускай сілы), доступ нацыянальнай эліты да ўлады і адначасна нацыянальна-дэмакратычная асьвета грамадства, на якое мусіць абавярацца авангард, каб прыйсьці да ўлады, адрадыць і адбудаваць вольную Беларусь.

Прычына паразы Беларускага Адраджэньня ў 1992 г. (ліквідацыя рэфэрэндуму аб выбарах) і ў 1994 г. (няўдача ў выбарах прэзыдэнта) заключалася ня толькі ў існаваньні татальнай савецкай улады і савецкага КГБ, але і ў мэнтальнасьці старой савецкай сьведомасьці грамадства, непадрыхтаванага да адекватнага ўспрыняцьця нацыянальнай ідэі, да свабоды, да пераходных цяжкасьцяў навізны і да змаганьня за агульную долю.

Масква выдатна разумее гэтую простую паліталёгію і скарыстоўвае беларусафобскі рэжым Лукашэнка (найперш праз агентуру), як кажуць, на ўсе сто адсоткаў. **Вынішчэньне беларускага ідзе на ўсіх накірунках, рознымі мэтадамі, але пасьлядоўна, наступова і мэтадычна.** Ствараюцца нагоды, робяцца правакацыі для масавых рэпрэсіўных дзеяньняў, прымаюцца абсурдныя антынародныя законы.

Маскоўская і прамаскоўская агентура на Беларусі найбольш шчыльна кантралюе сілавую структуру (гэбзізм гэта якраз умее рабіць). Дзеяньні сілавых структураў (з поўнай згоды і пад наглядом Лукашэнка) носяць канкрэтны рэпрэсіўны характар з індывідуальнай „прапрацоўкай” кожнага беларускага ворага. У мінулым годзе кіраўнік КГБ расейскай генэрал Жадобін нават пахваліўся (трэба ведаць расейцаў), што яны ўжо падлічылі 1767 небяспечных для рэжыму беларусаў, якія (трэба разумець) пры аказіі будуць рэпрэсаваныя (ці ліквідаваныя).

Беларусам варта не забывацца, што бальшыня расейскіх генэралаў – гэта бандыты ў лампах, і аднесьціся да словаў генэрала Жадобіна сур’эзна (гумар бо ў генэралаў не прыжываецца). Аднак, я не заклікаю нашу інтэлігенцыю і моладзь асьцерагацца, баяцца ці хавацца. Сур’эзнасьць палягае на фізічным законе, што на кожнае дзеяньне ёсьць супроцьдзеяньне. Супраць жадобінскага сьпісу на ліквідацыю беларусы павінны скласці свой сьпіс. І што характэрна – ў яго ня прыдзецца ўключыць тысячы жадобінцаў. Хоціць тодыкі ўпісаць дзясятка-паўтара маскоўскіх цемрашалаў, каб падчас дзеяньня фізічнага закону гэтая акупацыя дзяржымордаў (калі толькі яны пачнуць) пасыпалася, як гара парожніх бутэлек з-пад маскоўскага піва. Будуць драпаць пешкі да Масквы, як некалі, толькі пяткі заблішчаць. (Зрэшты, такі сьпіс справа не складаная.)

25 Сакавіка, у юбілейны Дзень 90-х угодкаў Незалежнасьці БНР, рэжым арганізаваў свой чарговы выклік у твар усім беларусам – жорстка зьбіў людзей на вуліцах Менска, што выйшлі адзначыць вялікае свята Незалежнасьці Айчыны. Пабілі і арыштавалі каля дзесяноста чалавек (якія, дарэчы, не рабілі нічога антыпраўнага). Зьвярніце ўвагу на гэты адзін з тысячы тыповых фактаў. **Гэтак, як было ў Менску 25 Сакавіка, гэтак ненавідзяць, непаважаюць людзей і гэтак адносяцца толькі**

да акупаванага насельніцтва на акупаванай тэрыторыі. Нікога права і ніякіх праўных нормаў, стаўка толькі на сілу, грэблівасьць да людзей, якіх тракуюць як жывёлу. Нічога сьвятога, ніякай павагі да нацыянальных пачуцьцяў і да годнасьці чалавека; зьбіваньне і зьнявага жанчын, усьведамленьне беспакаранасьці за свае ўчынкi. І ўсё гэта, паўтаруся, у юбілейны Дзень вялікага нацыянальнага свята. Адкрытая агрэсіўная і дэманстратыўная непавага.

Тут жа, неўзабаве пасля нападу на людзей у Менску, пачаліся вобшукі, ператрусы ў журналістаў і экспрапрыяцыя (проста рабаваньне з санкцыі пракурораў) электроннага абсталяваньня. Практычна, была выключана з працы ўся журналісцка-інфармацыйная сістэма Беларускага тэлебачаньня БелСАТ на Беларусі.

На што тут трэба зьвярнуць увагу? Перш за ўсё, на тое, што гэтыя акцыі і правакацыі рыхтаваліся рэжымам заранёў (санкцыі на ператрусы ў журналістаў пракуратура выдала яшчэ 17 сакавіка). Яны зьяўляюцца часткай агульнага пляну вынішчэньня беларускага руху перад новымі інтэграцыйнымі дзеяньнямі, якія Масква ў чарговы раз плянуе на восень гэтага года. Дзейнічаюць груба і па-кагэбўска. (Бо інакш ня ўмеюць – улада кагэбўская.)

Пасьля агрэсіі 25 і 27 сакавіка цэлая чарада так званых „аналітыкаў” пачала „аналізаваць”, адводзіць увагу іншых у тупік ад рэальнасьці, з важным выглядам казаць пра „гульні” Лукашэнка з Эўразьвязам, пра „суперніцтва” групаў ва ўладзе рэжыму і т.п. лухту. Тут, аднак, усё зразумела.

Цікава паслухаць таксама маскоўскі бок, асабліва „рупараў”, тыпу шпіёна Суздальцава. Задача гэтых зрабіць выгляд, што Расея тут ні пры чым, што новая хваля брутальных антыбеларускіх рэпрэсіў – гэта, маўляў, адлюстраваньне няўзгодненасьці і змаганьня за прыхільнасьць Масквы ўнутры самой рэжымнай улады на Беларусі і г. д.

У прыныцыпе, нічога новага ў сакавіцкай агрэсіі мы не знаходзім. Тыповыя дзеяньні акупацыйнага рэжыму і тыповая пазыцыя Масквы. Усё, як заўсёды, так і цяпер. Але істотна адзначаць, што **акцыі і наводзіны рэжымных уладаў на Беларусі становяцца ўсё больш цынічнымі і дэманстратыўна антыбеларускімі.** Справа ня ў тым, што яны вырашылі больш не хавацца, справа ў тым, што чужыя людзі ня могуць доўга прыкідвацца сваімі, асабліва, калі нас ненавідзяць. „А пачэму разгаварываеце па-беларускі? Вы што, фашыст?” – рычэў некалі генэрал Жадобін на майго намесьніка Юры Адамавіча Беленькага. Гэта у 2000 годзе, калі была спроба забойства Ю. Беленькага гэтымі ж „сілавымі структурамі”. Тады сумнавадомы Ганс Вік, які супрацоўнічаў у антыбеларускай справе з КГБ, разам са сваёй камарыльляй усяляк стараўся замойчыць факт нападу на Ю. Беленькага. Памятаю, як ён яшчэ апраўдваўся перад радыё „Свабода” і нешта лепятаў нахштальт „у нас все равны” і „мы не вылучаем, хто пацярпеў больш, хто менш” і г. д. Тады шпіёна Віка мы (Фронт) аб’явілі пэрсонай нонграта. Пра генэрала Жадобіна крамлёўцы ўспомнілі ў Маскве пазьней. Нядаўна ён стаў кіраваць КГБ у Менску і складаць сьпісы на Беларусь.

Насіленьне антыбеларускіх рэпрэсіў, па ўсім відаць, будзе працягвацца. Па-першае, кагэбўская ўлада нічога іншага ня ўмее рабіць, як сачыць і душыць. Яна навучана толькі гэтаму і гэтакую яе палітыку мы бачым у Расеі і Беларусі. Таксама Крэмль-Лубянка цяпер у трывожным стане, які пераходзіць у лёгкую паніку. Бо нягледзячы ні на што, Беларусь жыве. Жыве і трывае. Нягледзячы на задушную атмасфэру і рускую школу, нягледзячы на тое, што спадары імітатары і грантасмокі з падстаўной апазыцыі разбэсьцілі і зглумілі цэлае маладзёвае пакаленьне канца 90-х гадоў, нягледзячы ні на што – нарастае новая беларуская моладзь, якая змагаецца за Беларусь, як умее, але галоўнае – з сьветлымі думкамі і з Богам у сэрцы.

Пэралом адбудзецца тады, калі моладзь падтрымаюць бацькі. Гэтага закардонныя стратэгі ад імпэрыі Чэка асьцерагаюцца найбольш.

Хай асьцерагаюцца. Мы таксама ведаем, што трэба рабіць. Антыбеларускі рэжым і гэбўская ўлада ў Маскве адкрыта выступаюць супраць Беларусі, беларускіх людзей, беларускай эліты, беларускай мовы і беларускай культуры (успомнім пуцінскія „мухі-катлеты” і „шэсьць вобласьцяў”). Беларусы ў гэтай сытуацыі павінны таксама адкрыта бараніць Беларусь і гнаць жадобінных у грыву і хвост. І магчымасьць такая не за гарамі.

13 красавіка 2008 г., Нью-Ёрк

Зянон ПАЗЬНЯК

ДЗЕНЬ ВОЛІ Ў ВІЦЕБСКУ

25 сакавіка ў цэнтар Віцебска выйшлі сябры Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ Ян Таўпыга (Сябра Сойму), Алесь Пазыняк і Сяргей Каваленка. Патрыёты ўзялі нацыянальныя Бел-Чырвона-Белыя Сьцягі ў гонар 90-х угодкаў Беларускай Народнай Рэспублікі. Яны віталі людзей з вялікім нацыянальным сьвятам. У хуткім часе на іх накінуліся тыпы ў паліцэйскім мундзірах, якія выконвалі загады антыбеларускага рэжыму. Іх схапілі і адразу павезлі ў суд. Судзі вынеслі свой звычайны акупацыйны прысуд беларусам. Ян Таўпыга і Алесь Пазыняк атрымалі 8 сутак арышту, Сяргей Каваленка – 10 сутак.

*Інфармацыйная камісія
Кансэрватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ*

26 сакавіка 2008 г.

НЯ ЎДАСЦА ПРАЖЫЦЬ, ШУКАЮЧЫ ШЧЫЛІНЫ

У сярэдзіне траўня рэжым ашчаслівіў насельніцтва яшчэ адным „царскім указам”. Цяпер праз межы краіны забаронена правозіць больш за адну адзінку любых прадметаў. Гэта значыць, што калі чалавек вязе з падарожжа дзве пары шкарпэтак або два капелюшы, то „лішняе” забяруць мытнікі. Ды яшчэ ўлупяць штраф. Усё гэта нягледзячы на абсурднасьць зусім ня сьмешна. Пасьля таго, як зачыніліся межы суседняй Польшчы, многія прадпрыемальныя людзі пачалі ездзіць на Украіну. Вядома, што на знакамітым гуртоўным рынку ў Хмяльніцку можна было купіць адзеньне ў тры-чатыры разы таньней, чым у Беларусі. Людзі куплялі для сваёй сям’і і рабілі маленькі бізнэс, каб пракарміцца (тым самым забясьпечвалі такіх жа небагатых людзей дробным таварам). Цяпер зачыняецца і гэтая шчыліна ў плоце рэжымнага маразму. Па БТ паказалі выступ афіцэра мытні РБ. Гладкая, халодная фізіяномія патлумачыла на мове акупантаў: „Всё сделано для того, чтобы не обогачались. А то ездят и обогащаются...” Беларусы павінны зразумець, што ня ўдасца пражыць, шукаючы новыя шчыліны ў антыбеларускім рэжыме. Ворагі-акупанты пазбавяць усяго, забяруць апошняе. І будуць сьмяяцца ў твар маўклівым людзям.

Янка Базыль

ПАМЯЦЬ КУРАПАТАЎ

*Дваццаць гадоў таму, 3 чэрвеня 1988,
Беларусь прагнулася іншай.*

Яна пакуль яшчэ абудзілася пад гімн СССР і БССР па „радыёкропцы”, яна, як і дзесяцігоддзі, кіравалася з Масквы рашэньнямі ЦК КПСС і яго Палітбюро, што педантычна выконваліся ў ЦК КПБ, і зьнешне ні ў Менску, ні ў іншых гарадах ці ў вёсках усё заставалася па-ранейшаму, – але з гэтага дня Беларусі было накіравана зьмяніцца.

У той дзень штотыднёвік „Літаратура і мастацтва”, які рэдагаваў Анатоль Вярцінскі, надрукаваў артыкул Зянона Пазыняка і Яўгена Шмыгалёва „Курапаты – дарога сьмерці”. (Пісаў артыкул ад першага да апошняга слова адзін Пазыняк, але палічыў тактоўным узяць у суаўтары калегу, зь якім праводзіў дасьледваньне). З двух назоваў гэтай мясцовасьці – агульнапрынятай „Брод” і малавядомай лакальнай „Курапаты” – Пазыняк выбраў апошнюю, палічыўшы, што яна дае больш поўнае адлюстраваньне зьявы. Тое, як удалося надрукаваць артыкул – асобная тэма, якая, бясспрэчна, павінна быць зафіксаваная для гісторыі. Але сёньня – пра вынік.

У тых часы гарбачоўскай „перабудовы” пра рэпрэсіі ў афіцыйнай прэсе пісалася шмат. Чаму ж менавіта адкрыцьцё Курапатаў мела такі моцны эмацыйны і, пазьней – палітычны эфэкт?

Тагачаснае камуністычнае кіраўніцтва БССР калі і не адмаўляла наяўнасьць рэпрэсіі, дык сьцьвярджала, што гэта – „скажэньне ленынскай палітыкі”. Аверг-

нуць факт растрэлаў і катаваньняў ім было немагчыма, але лёгка стваралася ўражаньне, што усё гэта было не на беларускай зямлі, а недзе далёка – у Магадане, у Сібіры, у Казахстане, ці ў маскоўскай Лубянцы. Газэты пісалі пра трагічныя лёсы Бухарына, Рыкава, Каменева – прадстаўнікоў партыйнай эліты (ня менш вінаватых у прыходзе да ўлады бальшавікоў на чале з Леніным, чым сам Сталін).

Пазыняк сказаў (упершыню), што забівалі вось тут, побач, дзе ты ці твой знаёмы у мінулую суботу з кампаніяй смажылі шашлык. Пазыняк цытаваў расповеды жыхароў навакольных вёсак, і нешта жахлівае было ў тым спалучэньні будзёнасьці і трагедыі, якая ажывала ў словах сьведкаў. Пазыняк даказаў, што зьнішчалі ня толькі вышэйшую наменклатуру, ня толькі інтэлектуальную эліту (хаця, канешне, вынішчаць імкнуліся найперш эліту, ды і нацыянальна арыентаванае кіраўніцтва таксама), – забівалі тысячы простых сялян, тысячы звычайных рабочых.

5. Дзень Незалежнасьці. Менск. 25 – за Сакавіка 2007 г.

Пазыняк даў прыблізную лічбу забітых у Курапатах – ня менш за 102 тысячы чалавек (у кожным пахаваньні ў сярэднім 200 нябожчыкаў). Але рэальная лічба, пісаў ён, большая, бо колькасць пахаваньняў магла дасягнуць 900 – значыць, колькасць забітых сягае за 200 тысяч. Гэта больш, чым колькасць жыхароў у сёньняшнім Полацку і Наваполацку разам узятых. (Прыкметна, што нават энцыкляпэдычны слоўнік „Беларусь”, выдадзены ўжо пры Лукашэнку, падае лічбу 50 тысяч чалавек).

Больш як 200 тысяч чалавек – гэта, усё ж, не „асобныя прадстаўнікі” народу і нават не „шырокае кола прадстаўнікоў”. Гэта ўжо – сам народ.

І, нарэшце, ён сказаў, што зьнішчалі – менавіта беларускі народ. У апошніх радках артыкулу прагучала слова „генацыд”. Ужо пазьней дасьледчыкамі было даказана, што сярод тых, хто расстрэльваў, адзінкі паходзілі з Беларусі – у канцы 30-ых гадоў НКВД было сфармавана пераважна з выхадцаў з расейскіх вобласцяў.

Было ўпершыню сказана пра мэтанакіраванае зьнішчэньне нацыі – і нацыя ўспрыняла, адгукнулася яднаньнем, самаарганізацыяй. Мне ўжо даводзілася пісаць, што пэрыяд апошняга нацыянальнага Адраджэньня вызначаны двума датамі – публікацыяй артыкулу пра Курапаты 3 чэрвеня 1988 году і „рэфэрэндумам” 14 мая 1995 г. аб лёсе (лёсе ў лукашэнкаўскай Беларусі, канешне, а ня ў вечнасьці) Бел-Чырвона-Белага Сьцяга, „Пагоні” і беларускай мовы.

Менавіта артыкул у ЛіМе даў штуршок да стварэньня 19 кастрычніка 1988 году „Мартыралогу Беларусі” і аргкамітэту БНФ. Абапіраючыся на Народны Фронт і яе дэпутацкую групу ў Вярхоўным Савеце, Пазыняк здолеў ня толькі абвясціць ідэю беларускай Незалежнасьці, але і рэалізаваць яе палітычна. 27 ліпеня 1990 году была прынятая Дэкларацыя аб дзяржаўным сувэрэнітэце, а і 25 жніўня 1991 года ёй быў нададзены статус канстытуцыйнай сілы. Гэта быў рэальны палітычны вынік. Ён быў дасягнуты шмат якімі прагматычнымі, матэматычна выверанымі крокамі лідэра БНФ – і падтрымкай тысяч актывістаў Народнага Фронту, прыхільнікаў дэмакратыі, якія выходзілі на плошчу перад Домам ураду. Але сымвалічна, што пачатак такога рэальнага палітычнага выніку бярэ пачатак у духоўным – у вяртаньні нацыі памяці пра Курапаты, дзе палеглі і тыя, хто ўтварыў 25 сакавіка 1918 г.

Беларускую Народную Рэспубліку, ды так і не пабачыў ідэю беларускай дзяржаўнасці рэалізаванай...

Ёсць яшчэ адзін аспект, у той час не заўважаны грамадствам, але, пэўна ж, дакладна пралічаны тымі, хто ўспрыняў артыкул як удар па сваіх ідэалах. Адкрыццё Курапатаў – гэта і знаходкі матэрыяльных улік для магчымага судавага працэсу над камунізмам. Выступы і рэзалюцыі XX і XXII-га партыйных з'ездаў з асуджэннем „культу асобы” могуць быць сьпісанымі на палітычную барацьбу партыйных кланаў ці ўспрынятыя як ускосныя ўлікі. Прастрэленыя чарапы, косыці, кулі ад наганаў – гэта ўжо непасрэдныя, відочныя доказы. Магчыма, у гэтым і ёсць адна з галоўных прычынаў нянавісьці, якую маюць да Пазыняка палітычныя спадкаемцы бальшавізму.

Уступ да артыкулу напісаў Васіль Быкаў, і пазней, на Дзяды, Васіль Уладзімеравіч заўсёды прыходзіў на шэсьце ў Курапаты, якое ладзіў Беларускі Народны Фронт.

На тыя шэсьці збіраліся мы звычайна каля вядомага дому на пачатку галоўнага праспэкту сталіцы і ставілі шыльду: „Адсюль, з будынка НКВД, пачынаўся пакутны шлях у Курапаты. Вечная памяць ахвярам бальшавіцкага тэрору!”. Быкаў казаў кароткую прамову, выступалі Рыгор Барадулін, вязень ГУЛАГу Сяргей Грахоўскі, а потым рушылі па праспэктце – да саміх Курапатаў.

Шыльда ля былога НКВД назавтра, канешне, знікала. У гэтым доме (пасля вайны ён разбудаваны ў квартал карпусоў) цяпер захоўваюцца ўсё яшчэ не расакрэчаныя тысячы, дзесяткі тысяч спраў і забітых, і тых, хто забіваў.

Якія такія дзяржаўныя таямніцы ўтрымліваюць тыя паперы, што і праз семдзесят год яны маюць грыф „сакрэтна”? Якія таямніцы ахоўвае ўлада? Мэтады вербоўкі стукачоў, парадак афармлення палітычных даносаў? Тэхналогію забойства двух чалавек адной куляй (гэта часта рабілі ў Курапатах)? Спосабы пахавання трупай у некалькі пластоў?

Гэта таму сакрэтна, таму важна, што – спатрэбіцца? І ці трэба разумець, што калі КДБ перахоўвае таямніцы НКВД, яно зьяўляецца спадкаемцам (духоўным і палітычным) гэтага самага НКВД?

Нядаўна новапрызначаны кіраўнік „ідэялагічнага упраўленьня” на пытаньне, чаму адкрытая „лінія Сталіна”, адказаў, што існуюць людзі, для якіх з імем Сталіна звязаны іх маладыя, лепшыя гады і перамогі пад час вайны. І што іх пачуцьці трэба паважаць. Уявіце, што ў сучаснай Нямеччыне архівы СС – засакрэчаныя (бо нельга выдаваць прафэсійныя таямніцы спэцслужбаў). Што ёсць вуліцы Гітлера і Гімлера – бо, маўляў, жывуць яшчэ тыя, для каго вобраз фюрэра і ягоных папчлінікаў агаасамліваецца з іхняй маладосцю, з энтузіязмам будаўніцтва першых аўтабанаў, з перамогамі на Заходнім і Усходнім фронтах...

Паважаючы пачуцьці прыхільнікаў Сталіна, улада ні словам, ні справай не прыгадвае пра пачуцьці былых вязняў ГУЛАГу, родных і блізкіх тых, хто расстраляны ў Курапатах. Ужо пры Лукашэнку іх пазбавілі нешматлікіх ільготаў (значна меншых, чым ў вэтэранаў НКВД-КГБ).

Пагаджуся з тымі, хто кажа, што нельга параўноўваць нацызм з камунізмам, СС з НКВД-КДБ. Нацызм праіснаваў толькі дванаццаць гадоў – камунізм больш як семдзесят, і колькасць ахвяраў камунізму значна перавышае колькасць тых, хто загінуў ад рук нацыстаў. І ўсё ж справа ня толькі ў лічбах. Калі тады, на мяжы 1980-90 гадоў, Пазыняк казаў пра неабходнасць суду над камунізмам па тыпу Нюрнбергскага, ён падкрэсьліваў, што гаворка найперш пра асуджэнне ідэалёгіі, без чаго ісыці далей будзе немагчыма.

Але тыя, хто здэкеваўся з той ідэі, жадалі рухацца не наперад, а назад.

Дайшлі да „лініі Сталіна”. Цяпер туды, а не ў Курапаты возяць экскурсіі.

За дваццаць гадоў у Курапатах былі прэзідэнты, лаўрэаты Нобэлеўскай прэміі, замежныя дыпляматы – Лукашэнка ніводнага разу не прыехаў. Прыкметна і тое, што, знаходзячы і караючы аўтараў надпісу „Жыве Беларусь!”, міліцыя і спэцслужбы ніколі не адшукалі тых, хто разьбіваў памятны знак Клінтана, ламаў крыжы, апаганьваў магілы.

У пачатку 90-ых гадоў адмысловая камісія павінна была прапанаваць праект мэмарыялу ў Курапатах. Ці то сутыкнуліся амбіцы скульптараў ды архітэктараў, ці то адмыслова справа была зацягнутая да моманту, калі рэпрэсіі зноў вярнуліся ў арсенал улады – але ідэя мэмарыялу не ажыццявілася. Аднак часам мне падаецца, што ў гэтым ёсць пэўны глыбокі сэнс. І ня толькі таму, што нават самы лепшы праект ня можа быць адэкватны маштабу нацыянальнай трагедыі. Добра разумеючы сутнасць цяперашняй улады, простыя людзі прыходзяць і

ўсталёўваюць тут крыжы. Кожную суботу актывісты Кансэрватыўна-Хрысьціянскай партыі БНФ ладзяць тут талаку, расчышчаюць зямлю ад сьмецця.

Ствараецца сапраўды народны мэмарыял. І, урэшце, памяць – не у мармуры, а ў сэрцах.

Сяргей Навумчык

(Паводле: „Народная воля”, 29 траўня 2008)

АКТ ВАНДАЛІЗМУ Ў КУРАПАТАХ

Уначы на 12 сакавіка на тэрыторыі Народнага Мэмарыялу ў Курапатах адбыўся чарговы акт вандалізму. Злачынцы паламалі і кінулі на зямлю 34 крыжы, таксама пашкодзілі шэраг крыжоў на магілах ахвяраў. Такага вялікага зьнішчэньня беларускай сьвятыні не было з восні 2001 года, калі адбываўся наступ антыбеларускага рэжыму з мэтай зьнішчэньня Народнага Мэмарыялу. Безумоўна, чарговы прыступ сатанінскай нянавісьці да сьвятога Крыжа, да нашай сьвятыні і магілаў пакутнікаў звязаны з набліжэньнем Дня Волі – 90-годдзя Беларускай Народнай Рэспублікі. Улада цемры калоціцца ад страху і нянавісьці. У 2001 годзе беларускія патрыёты абаранілі Курапаты ад рэжымных варвараў. Абарона сьвятыні працягваецца.

Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ
13 сакавіка 2008 г.

КРЫЖЫ Ў КУРАПАТАХ АДНОЎЛЕНЫ

15 сакавіка сябры Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ правялі ў Курапатах вялікую талаку. Больш за сорок сяброў і прыхільнікаў Партыі аднаўлялі паламаньня і пашкоджаньня вандаламі крыжы на магілах ахвяраў расейскай акупацыі на тэрыторыі Народнага Мэмарыялу. Агульнымі намаганьнямі былі адрэстаўраваны ўсе пашкоджаныя крыжы. Талака была скончана сьпяваньнем гімну „Магутны Божа”.

Ад псэўдапапыцці быў заўважаны адзін маладзёвы дзеячык. Ён зьявіўся на тэрыторыі Мэмарыялу ў сьвяточным строі, даў інтэрвію журналістам пра тое, „як яны клапаціцца пра Курапаты”, і пайшоў прэч.

Заўважана была таксама прысутнасць „славных органаў” рэжыму. Было б добра, каб яны ў такой колькасці ахоўвалі сьвятыню ад злачынцаў. Пасярод працуючых людзей шпацыравалі міліцэйскія патрулі. Ланцугом стаялі каля падземнага пераходу міліцэйскія і гэбоўскія афіцэры. Штодзiesiąць хвілін яны давалі справаздачы начальству па рацях. Беларусы зразумелі, што „органы” былі мабілізаваны рэжымам, бо рэжым баіцца самастойных дзеяньняў беларусаў, якія не баяцца. Але найбольш актыўнымі ў гэты дзень былі „славныя органы” ДАІ, якія апошнім часам уславліся стварэньнем жывога шчыта з людзей на дарогах. Машыны і групы ДАІ забякавалі ўсе дарогі і сьцяжыны, што вядуць на Курапаты. Мэтай майстроў „жывога шчыта” было не дапусьціць на тэрыторыю Мэмарыялу аўтамашыны з матэр’яламі і інструментамі, неабходнымі для рэстаўрацыі крыжоў. Аднак, патрыётам усяроўна ўдалося прарвацца праз кардон дашнікаў і забясьпечыць талакоўцаў усім неабходным. Рэжым пастаянна дэманструе сваю сутнасць – гэта антыбеларуская, антынародная ўлада.

Інфармацыйная камісія Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ
15 сакавіка 2008 г.

НАРОДНЫ МЭМАРЫЯЛ КУРАПАТЫ.

(выступ на 20-я ўгодкі адкрыцьця Курапатаў)

Мінула 20 гадоў з таго часу, як Беларусь даведалася пра Курапаты. Памятаем, што гэтая падзея ўскалыхнула народны дух, узрушыла і мабілізавала

б. Менск, 19 – га чэрвеня 1988 г. Людзі йдуць на мітынг ў Курапаты.

(Фота з калекцыі С. Абламейкі)

людзей дамагацца волі, праўды і справядлівасці. Усё гэта засьведчыла, што, нягледзячы на 70 гадоў саветска-расейскай няволі і вынішчэння, наш народ ёсць духоўна жывы і здольны змагацца за агульную справу. Рэчаіснасць паказала, што менавіта з Курапатаў адбыўся штуршок, які прывёў да ўтварэння Беларускага Народнага Фронту. Менавіта адсюль, ад гэтых расстрэльных магілаў, пачалося змёртвыхустаньне Беларускай нацыі, якую ўжо збіраліся пахаваць ворагі Беларускай нацыі. Курапаты займаюць асаблівае месца ў Беларускай гісторыі і культуры.

Гэта сакральнае месца нашага мартыралогу і нашага новага Адраджэння. Кожнае пакаленьне беларусаў павіна памятаць, шанаваць і берагчы гэтае знакавае і пакутнае месца.

Дзякуем сябрам з Радыё Свабода, якія парупіліся своеасаблівым чынам адзначыць 20-я ўгодкі адкрыцця Курапатаў, арганізаваўшы конкурс „Мае фота – мае Курапаты”. Дзякуем усім удзельнікам гэтага конкурсу, якія адгукнуліся і прыслалі свае фотаграфіі. Гэтая праца і іхны ўдзел ня знікнуць, не змарнуюцца, а паслужаць беларускай гісторыі і навуцы.

Тут, гаворачы ў асяроддзі аднадумцаў, я хацеў бы паразважаць з вамі пра сэнс Курапатаў, пра змест нашай працы і пра будучыню Народнага Мэмарыялу. Вы зьяўляецеся сьведкамі, як крок за крокам, дзень за днём, ня глядзячы на цяжкасці і разбурэнні, сакралізуецца Курапаты, вырастаюць крыжы побач з соснамі, разьлягаецца хвойная ціша... Там, дзе пра памяць забітых сьведчыць мноства людзей, – там зьяўляецца і жыве шчыры народны дух.

Народны Мэмарыял быў запачаткаваны 29 кастрычніка 1989 года ўсталяваньнем агульнага Крыжа Пакуты ў памяць усіх расстраляных беларусаў. Потым доўгі час цягнулася барацьба з цемрашаламі, адбіваньне нападаў яўных і схаваных энкавэдыстаў. Беларускаю грамадзкасць у гэтай барацьбе ўзначальваў Беларускі Народны Фронт.

У 2000 годзе ідэя Народнага Мэмарыялу была сістэмна распрацаваная ў Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ. З гэтага ж году пачалося яе пасьядоўнае ўвасабленьне. „Народны Мэмарыял” быў задуманы як вынік натуральнага народнага шэсьця і крыжаўсталяваньня. Побач з прыродным лесам, унутры яго і разам зь ім, мусіў паступова зьявіцца „Лес Крыжоў” як сымвал нявінна забітых душаў, што прараслі крыжамі і дрэвамі з палітай крывёю зямлі. Кожны беларус можа прынесці ў Курапаты (ці замовіць

прынесці) свой Крыж у памяць расстраляных людзей. Такім чынам мэмарыял „Лес Крыжоў” – гэта неперапынны, вечны працэс народнай памяці. Стаўленьнем крыжоў у Курапатах народ заўсёды будзе сьведчыць аб сваёй памяці пра генацыд, а сам мэмарыял робіцца паказьнікам, „баромэтрам” гэтае памяці.

Мінула сем гадоў – і Народны Мэмарыял ёсць. Ён існуе і рухаецца, кіруецца ў вечнасьць. Высілка нашага руху, працы, сэрца і розуму – не змарнаваліся, не былі надарэмна.

Аднак, наперадзе працяг ня толькі працы, але і ідэі.

На пачатку тысячагоддзя рэжым вырашыў пракласці шырокую аўтастраду праз Курапаты. Прытым паспрабавалі справу знішчэння і справу абароны Курапатаў узяць у адны рукі. Але спробы праваліліся, дзякуючы, перш за ўсё, дакладнаму разуменьню сітуацыі і дакладным дзеяньням Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі – БНФ. Тым ня менш, ускрай Курапатаў перарэзала шырокая шаша, па якой імчацца аўтамабілі.

Зыходзячы з канцэпцыі Народнага Мэмарыялу як вечнага разьвіцця і абнаўленьня (вечнага агню Памяці), разбуральная дарога стала таксама часткай гэтай памяці і зместу змаганьня за яе сэнс. Гэты „антыпомнік”, пракладзены на касьцях забітых, таксама мусіць быць мэмарыяльным, як дысананс і сьведчаньне падтрымкі генацыду нашчадкамі забойцаў.

Я ўяўляю гэтую дарогу, вымашчаную з абодвух бакоў (пазначаную наўзбоч ад асфальту) контурамі пахавальных пліт, безыменных, толькі даты: 1937-1941. Поўз іх, як поўз шэрагі душ, едуць аўтамабілі па дарозе, якую зрабіў разбуральнік. Паабал дарогі, таксама, – крыжы і помнікі-скульптуры, у два чалавечыя росты, расстраляных людзей; глядзяць скамянелымі позіркамі на дарогу сучасных.

Ад Курапатаў дарога – у два канцы. І з абодвух канцоў Курапатаў стаяць дарожныя знакі абмежаваньня хуткасці – 20 км. Гэтага дастаткова, каб расстраляныя каменныя Дзяды паабал дарогі пазналі б і разглядзелі жывых. Сымволіка гэтай часткі Народнага Мэмарыялу: MEMENTO MORI – усё мінае, не мінае толькі сьмерць.

Зьменіцца час і сама дарога тут стане мёртвай. Па ёй ужо ня будуць езьдзіць машыны і зарастаць травой... Яна стане экспанатам злачынства. І скамянелыя людзі-помнікі паабал яе будуць яе дакорам.

Раз у год на Дзяды, разам з крыжамі, сюды прыносяць „Звон Свабоды”. Ён гучыць на Курапацкай Галгофе ў цэнтры Народнага Мэмарыялу. Не для мёртвых. Ён гучыць для жывых, каб над магіламі народа ўзмацнілі дух.

Жыве Беларусь і будзе жыць! Вечная памяць нявінна забітым беларусам! Вечная слава змагарам за шчасце і долю Беларусі!

Лістапад 2007-чэрвень 2008

Зянон ПАЗЬНЯК

ТРАВЕНЬ НА ПОСТСАВЕЦКАЙ ПРАСТОРАХ

Па Беларусі „шёл красны першмай”. У сталіцы паўсюль развесілі чырвоныя сцягі. У парках на эстрадах спэчгрупы сьпявалі расейскія „честушкі” і тупалі нагамі. Іх змянялі школьніцы, якія ў касцюмах мышэй танцавалі фінскую польку (даўні акупацыйны закон – „только нічога беларускага”). У якасці лакальнага апафеоза на сцэну ў парку Горкага вывелі яшчэ адзін ансамбль падлеткаў. Усе яны былі апранутыя ў характэрныя расейскія „рубашкі” з крыклівымі лубочнымі ўзорамі. Такі тып касцюмаў маскоўцы традыцыйна называюць – „Іванушка-дурачок”, а цвёрскае насельніцтва – „Ванька-дуранька” і г.д. Усю гэтую русьню, навязваньне бескультура і імперскага кічу мы бачылі 70 гадоў за саветамі.

1 траўня партызанская апэрацыя была праведзена ў самым цэнтры Масквы. Да сваіх гаспадароў прыехаў генэрал КГБ Зязікаў (па сумяшчальніцтву „прэзідэнт” Інгусэціі). Мабыць, выклікалі на Лубянку, а можа ў Крэмль. У 5-зоркавым гатэлі ён сустрэў на калідоры другога інгуша, бізнэсмэна Мусу Келігава (які нацяпеўся ад мафіяных структураў, кіруемых у каўказкай рэспубліцы гэтым Зязікавым). Яны „поговорілі”. Праз некаторы час абслуга знайшла прамаскоўскага „прэзідэнта”, які ляжаў пабіты на падлозе ў калідоры. Пра гэта адразу ж паведамілі расейскія інтэрнэт-выданні. Але праз пару гадзінаў па камандзе з-за кулісаў яны ж выдалі паведамленьні пад капірку: „Зязікава ніхто ня біў...” У Інгусэціі адбываецца масавы збор подпісаў за выдаленьне Зязікава і вяртаньне на прэзыдэнцкую пасаду папулярнага генэрала Аўшава.

3 траўня адзначаўся „день прэсы”. У Менску каля галоўпаштамта псэўдапазыцыя наладзіла з гэтай нагоды свой чарговы моб-шмоб. Калі раней на гэтыя клоўнскія „акцыі” высылалі выключна зялёную моладзь, то гэтым разам „мобілі-шмобілі” начальнікі з прагматычнага Фронту Л. Баршчэўскі, В. Івашкевіч. Яны публічна чыталі і паказвалі мінчанам газэты „Нар. Воля” і „Наша Ніва”. Іх публічна здымала на камэры даволі вялікая група гэбэшнікаў і паліцманаў. Усю гэтую камэдыю Радыё Свабода падавала на поўным сур’ёзе як геройскі і рызыкаўны акт. Цікава, камусьці выгадна паказаць гэтую публіку ў клоўнскай ролі. Каб людзі сьмяяліся і казалі, што „усе гэтыя фронтаўцы такія...” Паводле вясёлага настрою ўдзельнікаў моб-шмоба было зразумела, што іх не бянтэжыць гэтая роля.

На чэмпіянат па хакею ў Канадзе 3 траўня з Масквы ляцела вялікая грамада „заўзятараў”. Зразумела, што абы якія аматары спорту не маглі дазволіць сабе такія тысячныя выдаткі на паездку. Ляцелі туды звычайныя расейскія бандыты („рускіе ребята”). У небе над акіянам яны напіліся і пачалі біцца. У бойку ўваляліся дзясяткі пасажыраў эканом-клясы. Аднаго з „ребят” затапталі і задушылі на сьмерць. Калі самалёт падлятаў ў Таронта, яго ўжо чакалі паліцэйскія аддзелы. Расейцаў выводзілі і выносілі пад дуламі аўтаматаў. У ангары быў арганізаваны імправізаваны лягер інтэрнаваньня. Праз чатыры гадзіны большасьць падарожнікаў адпусцілі, а 20 „ребят” пакінулі для далейшага разбіральніцтва. Пра гэты жах паведаміў толькі інтэрнэт. Расейскія тэлеканалы ўжо даўно не даюць такіх сюжэтаў.

Янка Базыль

ЧАРГОВЫ ФАКТ ВЫНІШЧЭНЬНЯ БЕЛАРУСІ

Працягваецца поўным крокам вынішчэньне рэшты беларускіх арганізацыяў. Акупацыйная палітыка этнацыду і разбурэньня беларускай грамадзянскай супольнасьці на справе не заціхала ніколі. Асноўная мэтода гэтай палітыкі – яе плянаваць і павольнасьць рэалізацыі (дзеля пазбываньня пратэстаў; маўляў, нацыя павінна прывычацца да сваёй сьмерці). Але ў канцы працэсу (па меры вынішчэньня) павінна адбывацца яго інтэнсіфікацыя, дзеляньні стануць што раз больш брутальныя і груба рэпрэсіўныя. Калі антыбеларускі рэжым праіснуе гэтак яшчэ даўжэйшы час, то дзеляньні яго, з цягам аслабленьня беларускай супольнасьці, абавязкова скончацца фізічным знішчэньнем людзей. Ніжэй прыводзім тэкст заявы Беларускага добраахвотнага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры, якая сьведчыць пра сутнасьць гэтай палітыкі.

Зянон Пазьняк

7. 2007 г. Разбурэньне старога Менска. Вуліца Бернардынская (Бакуніна). Справа руіны разбуранага антыбеларускімі ўладамі будынка 18-га стагодзьзя.

„У 2004 г., у Беларускага добраахвотнага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры незаконна нацыяналізавалі на карысьць дзяржавы будынак, які быў адроджаны ў Траецкім прадмесьці за сродкі арганізацыі, як практычна і ўсе будынкi гэтага гістарычнага кварталу. У ў дзяржавы хапіла сумленьня зрабіць былога інвестара арандатарам, а зараз, у выкананні чарговага прэзідэнтскага ўказу па эканамічнаму знішчэньні грамадзянскай супольнасьці, з Таварыствам не працягнута дамова арэнды, і арганізацыі прапанавана 15.05.2008 г. да 15.00 пакінуць свае памяшканні.

Таварыства не згадзілася пакінуць памяшканне, і паведаміла арэндадаўцу пра свой намер дамагацца не толькі працягу дамовы арэнды, але ж арэнды бясплатнай. У адказ, КУП „Менская спадчына” – прадпрыемства падпарадкавана Менгарвыканкаму, якое з’яўляецца арэндадаўцам, без афіцыйнага папярэджаньня, у адсутнасьць прадстаўнікоў Таварыства, апычталі офіс Рэспубліканскай і Менскай гарадской радаў грамадскага аб’яднаньня.

Задушэньне арганізацыі праз пазбаўленьне юрыдычнай адрэсы Таварыства разглядае, як помсту дзяржаўных органаў грамадзкаму аб’яднанню, якое за апошні год актывізавала сваю працу ў галіне маніторынгу за выкананнем заканадаўства па ахове помнікаў, інфармаваньня беларускага грамадства і міжнароднай супольнасьці па фактах яго парушэньня, якое ў Беларусі наагул і Менску, ў прыватнасьці, набыло татальны характар.

Рэспубліканская і Менская гарадская рады заяўляюць, што дзеляні купкі карумпаваных служачых Менгарвыканкаму і работнікаў „Менскай спадчыны” разглядае, як цынічную правакацыю і выклік грамадзкай ініцыятыве ў Беларусі. Кіраўніцтву Менгарвыканкаму і яго структурных падраздзяленьняў, якое даўно манапалізавала права вызначаць горадабудаўнічую палітыку толькі на карысьць

папаўнення сваех уласных кішэняў, не атрымацца задушыць інфармаванне грамадства пра факты адвольнага абыходжання з ахоўным заканадаўствам.

Беларускае добраахвотнае таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры будзе працягваць сваю дзейнасць у любых умовах, нават пры пазбаўленні рэгістрацыі. У сучасны момант толькі прынцыповай і бескампраміснай пазыцыяй можна спыніць гвалт над нашымі нацыянальнымі гісторыка-культурнымі здабыткамі". (Падпісана Старшынёй Рэспубліканскай рады Антонам Астаповічам і Старшынёй Менскай гарадской рады Зміцерам Каспяровічам. 26.05.2008 г.)

-Інф-

РАСПРАВА РЭЖЫМУ НАД БЕЛАРУСКИМ ШКОЛЬНИКАМ

Падзеі ў Салігорску якраз паказваюць на брутальнасць рэпрэсіяў супраць беларусаў. Рэжым ужо абсалютна не праймаецца існаваннем якіх бы там ні было законаў, сэнсам і, тым больш, рэакцыяй асяроддзя. Даюць выразна зразумець, што беларусаў перасталі лічыць за людзей, што гэта маса, якую можна не прымаць пад увагу. Далей цытуем з прэс-рэлізу Маладога Фронту, дзе гаворыцца пра дзікі ўчынак рэжыму (чытай – КГБ) – выключэнне са школы вучня Івана Шылы за беларускі патрыятызм і прыхільнасць да дэмакратыі.

Зянон Пазыняк

„У сярэдняю салігорскую школу №4 прыехала камісія з аддзела адукацыі Менвыканкама. Камісія сабрала на раду выкладчыкаў і паставіла перад імі патрабаванне аб ануляванні вынікаў іспытаў Івана Шылы на падставе ягонага актыўнай грамадскай дзейнасці і шматразовых затрыманняў за ўдзел у вулічных акцыях пратэсту.

Аднак настаўнікі адмовіліся выконваць загад менскай камісіі, прыняўшы рашэнне аб мэтазгоднасці далейшага ўдзелу Івана ў іспытах. У сувязі з гэтым рашэннем, дырэктар школы Сянькова Вольга Іванаўна напісала заяву аб звальненні са сваёй пасады па асабістым жаданні, матываваўшы гэта тым, што ў яе ўзнікнуць сур'ёзныя праблемы. Намесніца дырэктара па выхаваўчай працы Семчанкова Алена Мікалаеўна пісаць заяву адмовілася і была прымушана звольнена менскім кіраўніцтвам.

Таксама камісія паставіла двум намеснікам дырэктара, якія засталіся на сваёй працы, – гэта Кашгалія Валянціне Міхайлаўне і Янкоўскай Ірыне Вячаславаўне, – ультыматум, паводле якога яны будуць звольнены з працы, калі Іван з'явіцца заўтра на апошні іспыт – на ангельскую мову.

У дадатак да гэтага, намеснікам дырэктара загадалі скласці сьпіс усіх настаўнікаў Івана, у якім мусяць быць імёны і месцы працы іхніх сужэнцаў (гэта заказ КГБ, мэгад палітычнага зыску, грубае парушэнне правоў асобы).

„*Відавочна, што дзеянні менскай камісіі накіраваны на затужванне непакорных настаўнікаў*”, – гаворыць Іван Шыла. – *Але мае настаўнікі зазначылі, што не збіраюцца забараняць мне прыходзіць на іспыт. Я ж, канешне, вельмі здзіўлены мужнасцю гэтых людзей і ўдзячны ім за падтрымку*”.

Пазней рашэннем камісіі Салігорскага аддзела адукацыі (пры ўдзеле прадстаўнікоў Менаблвыканкаму) Іван Шыла быў выключаны са школы (заўважце, не Педагагічнай радай школы, дзе вучыўся вучань, а бюракратычнай „інстанцыяй”). Свае рашэнне камісія аргументавала тым, што Іван Шыла неаднаразова парушаў унутраны распарадак школы, які забараняе вучням прымаць удзел у несанкцыянаваных акцыях. З юрыдычнага пункту гледжання дадзенае рашэнне выглядае абсалютна абсурдным, – пішуць сябры Івана Шылы, – бо нават калі ўдзел у акцыях лічыць парушэннем, то прыцягваць за гэта да адказнасці Івана павінны былі значна раней, а не за дзень да фактычнага сканчэння школы. Тым больш абсурдным было патрабаванне чыноўнікаў з Менаблвыканкаму ануляваць вынікі іспытаў не таму, што яны лічаць завышанымі адзнакі за іспыты, а на падставе парушэння ім унутранага распарадку школы.

-Інф-

СПЫНІЦЬ ХІМІЧНУЮ АТАКУ РАСЕЙСКОЙ ФІРМЫ НА МЕНСК

„*Беларуская Салідарнасць*” публікуе інфармацыйны матэрыял па справе змагання жыхароў Пухавіцкага раёну супраць будаўніцтва расейскай фірмай заводу ядахімікатаў, які паступіў на наш адрас. *Матэрыял варты для азнамлення беларускай грамадзкасці.*

Паважаныя беларусы! Жыхары Пухавіцкага раёну Менскай вобласці, што жывуць у г.п. Сьвіслач, п. Дружны, г. п. Рудзенск, вёсак: Дукоры, Капейнае, Дрычын, Новае Сяло ды іншых, змагаюцца супраць будаўніцтва заводу па вырабу ядахімікатаў расейскай фірмай „Август”. Пасёлак Дружны, ў якім фірма пачала будаваць завод ядахімікатаў, знаходзіцца на адлегласці дваццаці кілёметраў ад Менскай кальцавой дарогі. Тэрыторыя вакол пасёлку Дружны шчыльна заселеная, акрамя населеных пунктаў (пасёлкаў і вёсак), тут шмат дачных кааператываў.

Завод па вырабу ядахімікатаў з'яўляецца вытворчасцю першай катэгорыі небяспекі. Ён ня можа будавацца ў густанаселеных раёнах, тым больш каля вялікіх гарадоў. Прыкладам можа быць сама фірма „Август”. Яе офіс знаходзіцца ў Маскве, а завод ядахімікатаў ёй дазволілі размясціць у Чувашы, ў зоне савецкіх ГУЛАГаў. Не далі ёй пабудаваць завод ні ў Маскоўскай вобласці, ні ў малазаселенай Смаленшчыне, А ў Беларусі, значыць, можна будаваць у самым густанаселеным рэгіёне? Спачатку фірма спрабавала размясціць гэты завод у Менскім мікрараёне Шабаны. Падключыліся вучоныя Нацыянальнай акадэміі навук, далі адмоўнае заключэнне, далі адмоўную характарыстыку фірме „Август”, як несумленнай фірме, і чыноўнікі пабаяліся пайсці на парушэнне. Не далі дабро на будаўніцтва ў мікрараёне Шабаны. (Заключэнне вучоных дадаецца)

Цяпер, бачыце, пляцоўку для заводу ядахімікатаў адвалі ў пасёлку „Дружны”. Расейская фірма „знайшла” спецыялістаў у Міністэрстве аховы прыроды, якія па справаздачнай экалагічнай запісцы, распрацаванай фірмай, правялі экалагічную „экспэртызу” і далі дазвол на будаўніцтва. Экспэртызу праводзіла галоўны спецыяліст Г.М.Кошкіна. Экспэртнае заключэнне падпісалі таксама начальнік спецінспекцыі дзяржаўнай экалагічнай экспэртызы праектаў Мінпрыроды А.А.Андрэў і галоўны спецыяліст аддзела дзяржаўнай экалагічнай экспэртызы праектаў прамысловага будаўніцтва В.В.Каваленка.

Расейская фірма і мясцовыя „папіхачы” робяць усе, каб прапіхнуць будаўніцтва небяспечнага заводу ядахімікатаў каля Менску.

Фірма выпускае каля сарака ядахімікатаў, а ў праекце для заводу ў п. Дружны паказала толькі шэсць, каб занізіць паказнікі шкоднай нагрузкі на асяроддзе. Фірма мае ўласнае канструктарскае бюро і вядзе распрацоўкі розных ядахімікатаў. Кіраўніцтва фірмы расказвае, што найбольш небяспечныя кампаненты яна закупляе ў іншых краінах.

Трэба разумець, што маючы ўласнае КБ, яна будзе весці распрацоўкі ўсіх кампанентаў і наладжваць іх вытворчасць. Як кажуць, „пусці толькі ў хату”. На праўдзівасць і сумленне расейскай фірмы разлічваць нельга. Пра „сумленнасць” расейскага бізнэсу вядома ўсяму сьвету.

Фірма арганізавала, як цяпер гавораць „піар”. Тут табе і забеспячэнне чысьціны навакольнага асяроддзя 250 рабочых месцаў з „супэрзаробкам” у 500 дзяржаўных сацыяльных пакетаў для работнікаў і інш. Фірма расквашылася і запрасіла менскіх журналістаў у Чувашскую глыбінку на свой завод, і яны ўжо ў газэтах пішуць, як там, у чувашскіх Вурнарах добра. Нават туды прыязджаюць жывыя і папраўляюць сваё здароўе („Беларуская ніва” за 25 сакавіка 2008 г.)

Трэба задацца пытаннем, чаму расейцы так шчэмяцца са сваімі ядамі ў Менск? Лічым, што ім трэба прэцэдэнт. Калі гэта ім удалася, то на Беларусь пасунуцца іншыя брудныя і небяспечныя вытворчасці. Расейцы (саюзнікі і дружбаны) ператвораць Беларусь ў сьметніцу і адстойнік.

Такім чынам справа, якую вядуць жыхары Пухавіцкага раёну ў абарону свайго здароўя, тычыцца ўсіх жыхароў Менску і Беларусі.

Нельга дапусціць будаўніцтва заводу ядахімікатаў расейскай фірмай „Август” нідзе ў Беларусі.

(„*Беларуская Салідарнасць*”)

ЮРКА ЦЕХАНОВІЧ: „ЛЮБАЯ АЭС ДЛЯ БЕЛАРУСІ – АПОШНЯЯ КАТАСТРОФА”

Галоўнае пытаньне для Беларусі цяперашняга часу – пазбаўленьне ад прамаскоўскага рэжыму. Пазбавіўшыся яго – вырашыцца многае. Але адначасна беларусам увесь час трэба цяпер змагацца за сваё існаваньне, за сродкі жыцьця, за мову, культуру, школу, маёмасьць, за годнасць, за будучыню і справядлівасьць, за ўсё сваё, што вынічаецца варожым рэжымам. У гэтым становішчы санкцыянаванага нацыянальна-культурнага разбурэньня, плян пабудовы атамнай электрастанцыі на Беларусі выглядае асабліва злавесным. Пад пагрозу ставіцца само фізічнае быцьцё беларускага народа і гістарычнае існаваньне яго на ўласнай зямлі. 10 – га лютага Сойм Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі Беларускага Народнага Фронту ўтварыў Антыатамны Камітэт (кіраўнік З. Пазыняк), які дзейнічае, каб не дапусьціць пабудовы АЭС на Беларусі. Напачатку ставіцца задача згуртаваць вакол гэтай працы беларускіх адраджэнцаў і беларусаў-спэцыялістаў па медыцыне, экалогіі і энэргетыцы, раскіданых па ўсім сьвеце. Антыатамны Камітэт у разьвіцьці павінен стацца агульнабеларускай сусьветнай ініцыятывай. Першы этап працы – інфармацыя пра праблему. Пасьля Чарнобыля атамная энэргетыка – учараіні дзень чалавецтва. Пра гэта прапануецца ніжэй публікацыя артыкула Юркі Цехановіча. (Глядзець таксама <pbpf.org> за 13.01.2008.)

Зянон Пазыняк

Пасьля Чарнобыльскай аварыі мінула амаль 22 гады, народ Беларусі прызвачайўся да думкі – пра неабходнасьць жыцьця пасьля гэтай самай буйнай у гісторыі чалавецтва тэхнагеннай катастрофы. Зьявілася новае пакаленьне, якое вымушана існаваць ва ўмовах антыбеларускага рэжыму і ведае пра наступствы атамнай катастрофы, толькі ў асноўным па ўспамінах блізкіх і знаёмых.

Народ Беларусі даведаўся ў тых часы праўду, пра вынікі Чарнобыля, дзякуючы палітыцы Беларускага Народнага Фронту „Адраджэньне” (БНФ), які прымусяў тагачаснае злачыннае камуністычнае кіраўніцтва краіны зьняць грыф сакрэтнасьці са шматлікіх дакументаў, якія неслі жудасную інфармацыю пра наступствы радыяцыі для насельніцтва краіны. Дзякуючы актыўнасьці БНФ, былі разгорнутыя шматлікія дзеяньні па перасяленьню людзей ў незабруджаныя раёны, была прыцягнутая ўвага і адпаведная дапамога шэрагу краін Захаду і ЗША ў справе фінансаваньня, аховы здароўя, будаўніцтва, навуковых дасьледаваньняў, адраўленьня беларускіх дзяцей. Бо на тэрыторыю нашай краіны выпала амаль 70% радыёнуклідаў ад тых што патрапілі ў навакольнае асяроддзе з выбухнуўшага рэактара Чарнобыльскай АЭС імя Леніна.

Па самых мінімальным ацэнках, эканамічныя страты, якія панесла Беларусь у выніку аварыі на Чарнобыльскай АЭС, склалі 235 млрд. дал., амаль чвэрць тэрыторыі краіны забруджаная радыёнуклідамі, пацярпела здароўе мільянаў людзей.

Час, які прамінуў, пайшоў у пэўнай ступені, на карысьць тым вольным краінам Эўропы і ЗША якія зрабілі высновы, з вынікаў аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Шэрагам дасьледчыкаў у ЗША было выяўлена, што з траўня па жнівень 1986 г. сярод насельніцтва ЗША адбылося значнае павелічэньне сьмярці, у тым ліку немаўлят, а таксама зьнізілася нараджальнасьць. Даказаная сувязь гэтых зьяваў з чарнобыльскімі воблакамі, якія ўтрымлівалі радыёактыўны ёд-131 і які выпаў над ЗША. На поўдні Нямеччыны, дзе чарнобыльскія ападкі былі асабліва значныя, сьмяротнасьць немаўлят павялічылася ў 1986 г. на 35%. Адзначым, што 18 красавіка 2006 на прэсавай канфэрэнцыі ў Маскве, Грынліс агучыў рэальныя лічбы пацярпелых ад Чарнобыльскай аварыі. Дадзеныя атрыманыя ў выніку працы больш чым за 50 знакамітых навукоўцаў з шасці краінаў адрозьніваюцца ад дадзеных даклада ААН у дзясяткі разоў, у тым ліку і па медычных паталёгіях у людзей. Ад аварыі ў Чарнобылі пацярпелі такія краіны, як Грэцыя, Швецыя, Фінляндыя, Нарвэгія, Славенія, Польшча, Румынія, Швайцарыя, Чэхія, Вялікая Брытанія, Італія, Эстонія, Славакія, Ірляндыя, Францыя, Нямеччына, Латвія, Летува, Данія, Нідэрлянды, Бэльгія, Іспанія, Партугалія, Ізраіль. Агульная плошча

забруджаных зямель, толькі цэзіям-137, апрача Беларусі, Украіны і Расеі, склала 45 260 квадратных кілёметраў.

Краіны, дзе атамныя станцыі забяспечваюць каля 50% вытворчасці электраэнэргіі (Швэцыя, Бэльгія), роўна як і Нямеччына і Італія, дзе доля АЭС істотная, паступова выводзяць АЭС з эксплуатацыі, замяняючы іх больш таннымі, надзейнымі і не такімі небяспечнымі крыніцамі электраэнэргіі. Адначым, што у ЗША з 1978 г. не было ўвездзена ў дзеянне ніводнага атамнага рэактара, а з 1972 г. іх не будуць. Швэцыя адмовілася ад будаўніцтва АЭС яшчэ ў 1987г.

У Аўстрыі больш за 20 гадоў таму, у выніку агульнанацыянальнага рэфэрэндума, была замарожаная амаль гатовая АЭС у Цвентэндорфе. Пасьля аварыі ў Чарнобылі, у Аўстрыі вельмі балюча ставіцца да існаваньня АЭС пабудаваных па савецкіх (расейскіх) прэжках. Таму калі чэхі ўступалі ў Эўразьвяз, Аўстрыя выступіла рашуча супраць гэтага з-за будаўніцтва АЭС у Тэмеліне (дзе згаданая станцыя будавалася амаль два дзясяткі гадоў). Аналягічная сітуацыя была ў Аўстрыі і адносна славацкай АЭС „Моховіц”. Экспэрты Эўракамісіі раілі Славакіі зачыніць 1-шы і 2-гі энэргаблёкі АЭС „Багуніц” і мадэрнізаваць 3-ці і 4-ты.

Правячая ў Нямеччыне вялікая кааліцыя ўзгадніла праграму паступовага адключэньня ўсіх АЭС. Старыя ліцэнзіі на эксплуатацыю не павінны працягвацца. Будаўніцтва новых АЭС забаронена (на долю нямецкіх АЭС прыпадае 30% выпрацаванай электраэнэргіі).

Адначым, што адно з патрабаваньняў Эўрапейскага Зьвязу да кандыдатаў на ўступленьне – бяспэка атамных электрастанцыяў.

Нягледзячы на тое, што на Захадзе зачыняюцца АЭС, ім знаходзяць замену ў выглядзе – энэргаашчаджэньня, газатурбінных электрастанцыяў (якія працуюць на вадкім ці газпадобным паліве), цеплавых электрастанцыяў (у прыватнасьці тых, што працуюць па прынцыпу „цыркуляцыі кіпячага пласту” (ЦКП), дзе выкарыстоўваецца шырокая гама цвёрдага паліва – каменны вугаль, буры вугаль, нізкакаларыйныя віды паліва), іншыя альтэрнатыўныя крыніцы энэргіі. Напрыклад, Нямеччына шырока іх выкарыстоўвае і ў бліжэйшыя гады плянуе давесці долю энэргетыкі, з удзелам альтэрнатыўных крыніцаў да 25%.

Варта адзначыць, што ў ЗША і Эўропе тэхналогія ЦКП для цеплавых электрастанцыяў усё больш шырока выкарыстоўваецца, у тым ліку – у Фінляндыі, Швецыі, Нямеччыне, Францыі. У Азіі, гэта – Японія. У згаданай тэхналогіі ужываецца каменны ці буры вугаль (таксама, што істотна – нізкакаларыйныя віды цвёрдага паліва). Можа быць, таксама, разам з сумесным спальваньнем прамысловых і пабытовых адыходаў (пры высокім узроўні аховы навакольнага асяроддзя, вядома). Усё гэта спрыяе шырокаму распаўсюджваньню згаданых альтэрнатыўных электрастанцыяў. Найбольш буйныя катлы з ЦКП (у тым ліку пад ціскам) пабудаваны і будуцца ў Японіі. Варта адзначыць, што ў Заходняй Эўропе, асабліва ў Скандынавіі, усё больш выкарыстоўваюцца розныя віды біямасы для атрымання энэргіі. У сувязі з гэтым заўважым, што вядомы расейскі экалаг, чл.-кар. РАН А. Яблыкаў прыводзіў такі факт супрацьдзейнага ядзернага лобі альтэрнатыўным АЭС-пражкам. Так, напрыклад, для замены састарэлых і небяспечных рэактараў Ленінградскай АЭС патрэбна каля 4 млрд. даляраў. Амэрыканская фірма „Альстром Пайропауэр” прапанавала ўзамен на гэта экалагічную і больш эканамічна эфэктыўную ТЭЦ за 1,6 млрд. даляраў. Але зварот гэтай фірмы да ўрада і ўладаў Санкт-Пецярбурга (у тым ліку звяртаўся да ўладаў і сам А. Яблыкаў) застаўся без адказу. Дадазім яшчэ падобны прыклад – у Чэлябінскай вобласці Расеі (г. Капейск) была спроба пабудаваньня ТЭЦ з тэхналогіяй ЦКП, пры дапамозе нямецкай фірмы „Агіплян”, быў распрацаваны бізнес-плян, які прайшоў апрацаваньне ў Эўрапейскім банку рэканструкцыі і разьвіцьця. У якасьці інвэстара выступала фірма „Фостэр Уіллар-Альстром”. Нягледзячы на эканамічныя і экалагічныя перавагі праекта, усё гэта было пасьпяхова пахавана. Асабліва перспэктыўным лічыцца выкарыстаньне тэхналогіі ЦКП пры сумесным спальваньні біямасы з пабытовымі і прамысловымі адыходамі, што дазваляе эфэктыўна ўтылізаваць адыходы і зьнізіць нагрузку на акаляючае асяроддзе. У 1997 г. фірма „Фостэр-Уіллар” ужыла буйнешы ў сьвеце кацёл ЦКП для спальваньня 600 тон за дзень цвёрдых пабытовых адыходаў пры максімальнай паравытворчасці 200 т/г.

Адносна нашай краіны (у сувязі з вышэйказаным) заўважым, што на Беларусі разведана 3 радовішчы бурага вугалю (Жыгкавіцкае, Тонежскае і Бры-

неўскае) з агульнымі запасамі больш за 152 млн. т. якія цяпер не эксплуатауюцца. На Жыткавіцкім радовішчы падрыхтаваны для прамысловага асваення два паклады з агульнымі запасамі ў 2 млн. т. Вуглі прыдатныя для выкарыстання ў выглядзе энэргетычнага і камунальна-пабытовага паліва. Прагнозныя запасы гаручых сланцаў (глыбіня да 600 м) складаюць да 11 млрд. т і ствараюць буйны сланцаваносны раён плошчай каля 20 тыс. км². Папярэдне вывучаны Любанскае і Тураўскае радовішчы. На Беларусі неабходна распрацаваць сучасныя праекты энэргетычнага выкарыстання драўніны. Гэта тычыцца „энэргетычных” лесанасаджэнняў і найперш швэдзкага досведу, дзе для гэтых мэтай выдзеленыя ўчасткі зямлі з павялічанай вільготнасцю і непрыдатныя для вырошчвання таварнай драўніны. Велізарную перспектыву мае брыкетаванне пілавіння, галін, кары, верхавінак дрэў, адыходаў лесаперапрацоўкі і г. д. Пры брыкетаванні (што даўно робяць на Захадзе) энэргетычная каштоўнасць драўніны павялічваецца ў 1,5 разы. Страты пры лесапарыхтоўках складаюць каля 2 млн. м³.

Устаноўлена, што гіганцкія ГЭС неэфэктыўныя і небяспечныя для экалогіі, але невялікія лакальныя гідрэлектрастанцыі здольныя забяспечваць электраэнэргіяй значныя раёны.

Міністэрства энэргетыкі ЗША у свой час, апублікавала спіс 10 найбольш небяспечных ядзерных рэактараў катэгорыі высокай рызыкі. Натуральна ўсе яны знаходзяцца на тэрыторыі Усходняй Эўропы і краінаў так званых СНД. У гэты пералік ўваходзяць: 1-шы і 2-гі блокі ЧАЭС (Украіна); 1-шы і 2-гі блокі Кольскай АЭС (Расея); энэргаблокі Ігналінскай АЭС (Летува); Багуніскай АЭС (Славакія); Казладуйская АЭС (Баўгарыя).

Вядомы скандал быў з паўночнакарэйскімі АЭС савецкай пабудовы, дзякуючы якім Паўночная Карэя атрымала магчымасць мець ядзерныя зарады ўласнай вытворчасці. Таксама ў сувязі з супрацоўніцтвам Расеі з Іранам у ядзернай галіне. Агульнавядома імкненне таталітарных рэжымаў мець ядзерную зброю, дзеля чаго без існавання АЭС ніяк не абыйсцяся...

Мінулы пасля Чарнобыльскай катастрофы час, быў скарыстаны апалагетамі ядзернай энэргетыкі (як заходнімі так і расейскімі) дзеля рэабілітацыі сіндрому грамадзкай сьвядомасці, што набыла пасля атамнай аварыі „чарнобыльскі комплекс”. У любой дзяржаве, а тым больш у таталітарных, існуюць групы людзей і адпаведныя арганізацыі, інтарэсы якіх уплываюць на прыняцце важных у атамнай галіне рашэнняў. Яны, абапіраючыся на актуальнасць пэўнага моманту, аргументуюць неабходнасць прыняцця менавіта такіх рашэнняў, якія неабходныя для іх асабістага дабрабыту, і дзеля гэтага яны не спыняюцца ні перад чым. Зразумела таму, што вядомыя асобы – А. Сахараў, Р. Пасько (Расея), Ю. Бандажэўскі (Беларусь) якія асвятлялі, ненажаданыя для гэтых колаў адмоўныя бакі савецкай (расейскай) ядзернай энэргетыкі, у выніку вымушаны былі спазнаць рэпрэсіўны ўздзеянні пэўных органаў.

Апрацоўка грамадзкай думкі, асабліва ва ўмовах адсутнасці дэмакратыі, дае свой дрэнны плён. Зьяўляецца хлусня ў выглядзе вартай даверу інфармацыі пра адсутнасць аварыяў на АЭС, ці ў крайнім выпадку пра іх нязначнасць. Зноў, быццам бы не было і няма наступстваў ад аварыі ў Чарнобылі і ад ядзерных выпрабаванняў. У 1945–1995 гг. было здзейснена 2057 ядзерных выбухаў, з іх 1547 – падземныя і падводныя. Адмыслоўцы ад ядзернай галіны пераконваюць людзей у выключнай бяспецы, адсутнасці альтэрнатывы і эканамічнай выгадзе ад выкарыстання ядзернай энэргетыкі (АЭС). Нягледзячы на тое, што яшчэ ў 1980 г. былі спыненыя ядзерныя выбухі ў атмасферы (туды трапляе 75% радыёізатопаў ад выбухаў), частка радыёактыўных рэчываў выпадае доўгі час, працягвае забруджваць глебавае покрыва і ваду плянэты. Вытворчасць і выпрабаванне ядзернай зброі, эксплуатацыя АЭС прывялі да выкідку ў атмасферу велізарнай колькасці радыёнуклідаў.

„Атамныя бомбы, якія даюць электрычнасць” так называюць расейскія (савецкія) АЭС за мяжой. Пасля Чарнобыля ўжо адбыліся буйныя катастрофы, якія ўтойвалі ад грамадзкасці. Аварыя на Кольскай АЭС у лютым 1993 г., прывяла да выкідку радыёактыўных газаў, у выніку выпраменьвання, каля блока, павялічылася ў 20 разоў. Як адзначае чл.-кар. РАН Яблыкаў, толькі са студзеня 1992 па лістапад 1994, на АЭС Расеі і Летувы (Ігналінская АЭС) было больш за 380 аварыйных сітуацыяў, у тым ліку 5 сур’ёзных з выкідам радыёактыўных рэчываў. Адзначым, што Ленінградская АЭС ужо выпрацавала свой рэсурс, але працягвае працаваць далей.

Аналізуючы аварыі і катастрофы на Балакоўскай АЭС (Расея), даследчыкі адзначаюць вострую неабходнасць утылізацыі забруджанага абсталявання. У недалёкім будучым адпрацаваныя ядзерныя блокі, сховішча радыёактыўных адыходаў будуць знаходзіцца на беразе Волгі і паблізу г. Балакова нявызначана доўгі час. Але надзвычай ненадзейна працуюць і нядаўна пабудаваныя расейскія АЭС. 7 лістапада 2003 г., пасля спрацоўвання аўтаматычнай абароны, быў адключаны энэргаблок самай новай расейскай АЭС – Валгадонскай (яе пусцілі ў лютым 2001 г.). Пра збой атамшчыкі паведамілі толькі праз чатыры дні пасля аварыі. Непланавае спыненне рэактара Валгадонскай АЭС было ня першым і не апошнім за нядоўгі час працы новай станцыі.

Заўважым, што калі гаворка ідзе пра адносна надзейна працуючыя АЭС (не расейскай вытворчасці), без частых аварыйных выкідаў, дык таксама існуюць даказаныя факты адмоўнага ўздзеяння АЭС на чалавека. Так у штаце Маса-чусэтс, было выяўлена, што ў людзей, якія працуюць і жывуць у дваццацімілевай зоне АЭС „Пілігрым”, каля Плімута, у чатыры разы вышэй захворванне лейкеміяй, чым звычайна. Павялічаная колькасць выпадкаў рака у зоне АЭС „Траян”, штат Арэгон. У паселішчы, каля брытанскага ядзернага цэнтра ў Селафілдзе, захворванне дзяцей лейкеміяй у 10 разоў вышэй чым па краіне.

8. 2007 г. „За возрождение социализма”. Дэманстрацыя камуністаў на плошчы Незалежнасці ў Менску.

Лабісты АЭС ідуць наўпрост на падман грамадзкасці, калі параўноўваюць выкіды з вугальных электрастанцыяў з выкідамі на АЭС. Але на самой справе, яшчэ ў 1977 годзе Навуковы камітэт ААН па праблемах ўздзеяння радыяцыі паказаў, што на мегават атрыманай энэргіі, ўздзеянне вугальных станцыяў у 375 разоў ніжэй за АЭС.

Забруджванне радыяцыйнай заўсёды спадарожнічае атамнай энэргетыцы – здабычы і перапрацоўцы ўрана, працы АЭС, захаванню і рэгенерацыі паліва. У 1991 г. МАГАТЭ апублікавала рэстр, дзе былі дадзеныя актыўнасці, каардынаты і глыбіня 47 месцаў знаходжання ў марскіх водах радыёактыўных адыходаў Нямеччыны, Вялікай Брытаніі, Новай Зеландыі, Італіі, Карэі, Нідэрляндаў, Францыі, Швайцарыі, Швэцыі і Японіі. Дадзеныя па СССР былі апублікаваныя ў 1993 г. У 1959-1992 гг. СССР (Расея) скідвалі ў паўночныя марскія воды вадкія і цвёрдыя радыёактыўныя матарыялы.

У Намеччыне падлічылі, што захаванне АЯП (адпрацаванага ядзернага паліва) значна таней за яго перапрацоўку і дазваляе эканоміць блыш за 3 млрд. дал. Гэтым кіруюцца шатландскія і ангельскія АЭС. У Галяндыі ў 1993 г. парламант вынес рашэнне пра неабходнасць захоўвання АЯП, а не перапрацоўкі. Вядома, што кошт захавання аднаго грама плутонія складае 15 даляраў (15млн. дал./т). Гэта маленькі прыклад, таго якіх грошаў каштуе захаванне АЯП... Ідзе гаворка пра рэактары, дзе можна будзе спальваць плутоній, але пакуль іх няма. Адмыслоўцамі-ядзершчыкамі сьвядома замоўчваецца галоўная экалагічная небяспека ад нармальна працуючых АЭС – забруджванне біясферы плутоніем. На зямной кулі было не больш за 50 кілаграмаў гэтага надзвычай таксічнага элемента да пачатку ягонага вытворчасці чалавекам. Атамныя станцыі сьвету зараз напрадукавалі ўжо шмат сотняў тон плутонія. Каралеўскае навуковае таварыства паведаміла, што запасы збройнага плутонія

ў Вялікай Брытаніі дасягнулі 100 тон, гэтай колькасці дастаткова каб вырабіць 17 тысяч атамных бомб, гаворыцца ў дакладзе. Брытанскі плутоній атрыманы галоўным чынам з адпрацаванага уранавага паліва, якое выкарыстоўвалася на АЭС. Варта адзначыць, што на нармальна працуючай АЭС, заўсёды прысутнічаюць выкіды радыёізатопаў інэртных газаў. Экалагамі даказана, што радыёізатопы інэртных газаў, якія раней лічыліся бяспечнымі назапашваюцца ў клетках жывога. Назапашваюцца ў клетках радыёізатопы трытыя, вуглярода-14, амэрыцыя, плутонія, ёда-131 і іншых, што выклікае вядомыя наступствы для арганізмаў.

Працэсы, якія ідуць пры захаванні АЯП далёка ня вывучаныя. Звычайна такія адыходы ўяўляюць сабой сумесь розных радыёактыўных і хімічных рэчываў. У кожным сховішчы непазбежна ідуць свае працэсы, незалежна ці тое падземная выпрацоўка ці штучная ёмістасць, ці вадаём... Пра гэта сьведчыць катастрофа на Паўднёвым Урале, у 1957 г., пра якую замоўчвалі да 90-х гадоў.

Як вядома, на тэрыторыі Аўстрыі няма ніводнай дзеючай АЭС. Мала таго, аўстрыйкі нэгатыўна ставяцца да МАГАТЭ і патрабуюць ад мэра Вены, каб МАГАТЭ пакінула краіну. Гэта выклікана найперш дзейнасцю МАГАТЭ якая лабіруе інтарэсы ядзерна-прамысловых комплексаў шэрагу краінаў у будаўніцтве ядзерных аб'ектаў (у прыватнасці).

МАГАТЭ было ўтворана ў 1957 г. ААН. Але зараз агульнавядомая архаічнасць гэтай арганізацыі, МАГАТЭ зацікаўлена ў распаўсюджванні ТОЛЬКІ ядзерных тэхналогіяў, нягледзячы на тое, што з развіццём навукі і тэхналогіяў з'яўляюцца новыя, альтэрнатыўныя тэхналогіі. Адышло ў былое тое, што было перадавым у 50 гг., – быццам бы атамная энэргія нясе пазбаўленне чалавечтву ад усіх бедаў і неабходна толькі сачыць за нераспаўсюджваннем ядзернай зброі (праўда, намаганні МАГАТЭ ў сувязі з гэтым, адносна Ірана, Паўночнай Карэі і некаторых іншых краін паказваюць няздольнасць ці нежаданне гэтай арганізацыі дасягнуць станоўчага выніку). Варта заўважыць, што статут МАГАТЭ ськіраваны на распаўсюджванне ядзерных тэхналогіяў, а менавіта для гэтага МАГАТЭ і стваралася, таму ягонія супрацоўнікі і ня могуць выступіць супраць свайго працадаўцы.

Адмоўная дзейнасць МАГАТЭ праявілася пры ацэнцы наступстваў Чарнобыльскай катастрофы. Арганізаваныя МАГАТЭ камісіі паказвалі толькі адзін вынік – „нічога страшнага няма”. Гэта пры тым, што ў 90-гады ўжо існавалі дадзеныя, якія паказвалі адмоўнае ўздзеянне радыяцыі (у тым ліку і малых дозаў) на чалавека, на рост захворванняў і павелічэнне смяротнасці на Беларусі, Украіне. Нічога не было сказана супраць экспертамі МАГАТЭ, пра тое, што ўлады некалькі разоў „падымалі планку” афіцыйна дапушчальных узроўняў утрымання радыёнуклідаў у прадуктах харчавання чалавека. Варта ведаць, што нават выбар пляцоўкі пад будаўніцтва АЭС і далейшыя дзеянні ў гэтым накірунку рэгламентуюцца нарматыўнымі актамі МАГАТЭ, але МАГАТЭ маўчыць ведаючы, што некаторыя таталітарныя рэжымы будуць АЭС, альбо імкнуцца іх будаваць, дзеля завалодання ядзернай зброяй і шантажа сусветнай супольнасці (што выдатна бачна на прыкладзе паводзінаў Паўночнай Карэі).

Абурэнне выклікаў, у прыватнасці, даклад, які агучылі напярэдадні 20-годзя Чарнобыльскай катастрофы – гэта справаздача МАГАТЭ і Сусветнай арганізацыі аховы здароўя (СААЗ, альбо расейская абрэвіятура ВОЗ), якая з'явілася напрыканцы 2005 г. Галоўная выснова: ніякіх сур'ёзных наступстваў для людзей пасля Чарнобыльскай аварыі не чакаецца, будзе не больш за 4 000 летальных выпадкаў ад рака ў чарнобыльскім рэгіёне. Гэтая заява стала галоўнай прычынай стварэння сур'ёзных альтэрнатыўных справаздачаў незалежных навукоўцаў. Найбольш поўныя даклады існуюць ад нямецкага аддзялення міжнароднай арганізацыі „Лекары за папярэджанне ядзернай вайны” (Бон) і незалежных заходніх навукоўцаў пад эгідай дэпутатаў Эўрапарлямэнта.

Вывучыўшы справаздачу МАГАТЭ і СААЗ нямецкія навукоўцы адзначылі – „МАГАТЭ і СААЗ у сваіх афіцыйных заявах маніпулююць уласнымі дадзенымі. Іх справаздача аб ўздзеянні наступстваў Чарнобыля на здароўе людзей мае невялікія адносіны да рэальнасці”. Незалежныя навукоўцы таксама адзначылі, што „Чарнобыльскі форум” МАГАТЭ і СААЗ не прыняў да ўвагі выснову Навуковага Камітэту ААН па ўздзеянню атамнай радыяцыі пра тое,

што ў сьвеце чакаецца ад 28 000 да 69 000 сьмерцяў ад рака і лейкеміі ў сувязі з Чарнобыльскай катастрофай. А калі падлічыць яшчэ і канцэрагенныя хваробы, дык гэтая лічба будзе яшчэ вышэй”. На Захадзе мала ведаюць каштоўныя дасьледваньні беларускіх навукоўцаў паколькі няма перакладаў на заходнія мовы. У бонскім дакладзе прыводзіцца дадзеныя, што больш за 90% ліквідатараў сталі інвалідамі. У Беларусі, па заключэнню групы навукоўцаў, больш за 10 000 чалавек захварэлі на рак у выніку Чарнобыльскай катастрофы. Нават СААЗ вымушаны быў прызнаць у сваіх матэрыялах, што толькі на Гомельшчыне больш чым 50 000 дзяцей захварэюць ракам на працягу жыцця.

У дакладзе „20 гадоў пасля Чарнобыля: альтэрнатыўная справаздача” падрыхтаванай пад эгідай дэпутатаў Эўрапарлямэнта, зьвяртаецца ўвага на разыходжанні дасьледваньняў незалежных навукоўцаў і МАГАТЭ-СААЗ. Адзначана, што 40% тэрыторыі Эўропы было забруджана цэзіям-137 вышэй, чым 4 кілобекерэлі на квадратны мэтр. Аўтары даклада адзначаюць „У дакладах МАГАТЭ-СААЗ увогуле не абмяркоўваюцца чарнобыльскія выпадзеньні ні ў якіх іншых краінах, апрача як на Беларусі, Украіне і Расеі...” Адзначаецца, што шмат у якіх краінах Эўропы былі ўжытыя меры па забароне спажывання радыёактыўна забруджанай прадукцыі. Дзікі, ласі, а таксама грыбы, ягады, рыба ў пэўных раёнах Нямецчыны, Аўстрыі, Італіі, Швэцыі, Фінляндыі, Летувы і Польшчы ўсё яшчэ маюць высокі ўзровень радыёактыўнага забруджвання.

Дзейнасць МАГАТЭ і СААЗ сьведчаць пра палітызаванасць згаданых арганізацыяў і іх змову з коламі ядзерна-прамысловых комплексаў пэўных краінаў у справе скажонай інфармаванасці насельніцтва пацярпелых раёнаў, што выклікае агульны недавер да іх працы.

У чэрвені 2007 г. у сувязі са зваротам да МАГАТЭ беларускага боку, пачалася рэалізацыя дадатковага праекта „Распрацоўка аптымальных шляхоў інтэграваньня АЭС у энэргетычную сістэму Беларусі” з бюджэтам у 49 тыс. дал. ЗША.

Улада на Беларусі, якая гвалтоўна ўтрымліваецца купкай стаўленікаў КГБ-шнай Расеі, – улада беларусафобаў (якая зь нянавісьцю, мэтанакіравана вынічае ўсё беларускае – мову, літаратуру, школу, тэатар, гісторыю, эканоміку, ахову здароўя, нацыянальную бяспеку, нацыянальныя адметнасці) ўзялася за апошняе – канчатковае зьнішчэнне беларускага народа. Асоба, якая пры сваёй абсалютнай адукацыйнай і агульнакультурнай нікчэмнасці, нянавісьці да ўсяго беларускага, супрацьпраўна займае вышэйшую пасаду на Беларусі, гэтая асоба выдала наступнае: „Гарантыраванно забяспечыць Беларусію больш дэшевай электраэнергіяй поможет строітельство современной, надежной атомной электростанции. Ее возведение позволит снизить потребности государства в импортных энергоносителях почти на треть.” І гэта пры тым, што менавіта пры непасрэдным удзеле згаданай асобы, Беларусь была безальтэрнатыўна прывязана да палітыкі і эканомікі імперскай Расеі, да яе нафты і газу. Зараз яны хочучь, апрача ўсяго іншага, прывязваюць Беларусь і ў атамнай галіне да гэбіскай Расеі (пры ўсіх згаданых адмоўных акалічнасцях атамнай энэргетыкі).

Улады, што незаконна кіруюць цяпер у Беларусі, сьвядома нічога ня робяць у патрэбным накірунку структурных пераўтварэнняў паліўна-энэргетычнага комплексу краіны. Яны нічога не кажуць пра катастрофічную энэргаёмкасць беларускай прамысловасці, пра існуючыя альтэрнатыўныя (ядзернай энэргетыкі) больш танныя і бяспечныя крыніцы энэргіі, пра неабходнасць сучаснага аналізу беларускага паліўна-энэргетычнага комплексу (з прыцягненнем незалежных адмыслоўцаў з прамыслова-развітых краінаў) для прыняцця адпаведных дзеянняў па ягонам пераўтварэнню ў перадавую галіну. Замест гэтага вырашана гігантскія сродкі накіраваць на катастрофу.

Пабудова АЭС на Беларусі (заходнія ці расейскай вытворчасці), ва ўмовах панавання прарасейскай улады, улады беларусафобаў прывядзе толькі да аднаго – да канчатковага знішчэння беларускай нацыі і, адпаведна, – краіны.

Авантурныя дзеянні і выступы розных лабістаў ад атамнай энэргетыкі на Беларусі (не істотна, усходніх ці заходніх) з хлусьлівымі заявамі пра таннасць электраэнэргіі атрыманай на АЭС, выклікаюць выключнае абурэнне, таму што не гаворыцца пра кошт ядзернага паліва (які няспынна падмаецца), не гаворыцца пра кошт утылізацыі адпрацаванай АЭС (які роўны яе будаўніцтву), не гаворыцца пра кошт захавання АЯП, не гаворыцца пра надзвычай-

ную ненадзейнасць АЭС (асабліва расейскіх), не гаворыцца пра пагрозу якую нясе АЭС для ўсяго жывога на Беларусі, для Эўропы і ўсяго сьвету, што ёсць злачынствам, якое нельга дапусьціць.

Юрка Цехановіч

ДОЎГА НЕ ДЫСКУТАВАЛІ

28 лютага расейскія тэлеканалы паказалі „сапраўдную драму”. Яны зноў „о русском языке”. Гэтым разам ва Украіне. Паводле закону, на тэрыторыі дзяржавы ўся кінапрадукцыя павінна дэманстравацца на дзяржаўнай украінскай мове. Ва ўсходніх рэгіёнах і нават у Кіеве пачалі выступаць за рускосьць кінапракатчыкі (ва Украіне кінатэатры прыватныя). Каб паказаць гледачам „ую драму барбы”, расейскае тэлебачаньне ўключыла ў рэпартаж архіўныя кадры. На сцэне за дубовым сталом сядзяць некалькі „русскоязычных” і выступаюць супраць украінскай мовы ў кінапракаце. Выступалі яны нядоўга. З глядзельнай залі на сцэну жвава выскачыла некалькі ўкраінскіх хлопцаў. Яны адным махам перакулілі стол разам з усёй праграмай рускості. Як бачым, маладое пакаленьне ўкраінцаў доўга не дыскутуе з русіфікатарамі...

Янка Базыль

„ЗАЛІЎСЯ СЬЛЯЗЬМІ”

26 лютага 2008 г. Нарвэжская газэта „Aftenposten” пісала пра чарговы працэс над зьнішчальнікамі народу ў Камбоджы. Гэтым разам на лаве падсудных сумна вядомы Кайнг Гуэк Эў. Пры дыктатуры прамаскоўскіх „чырвоных кхмэраў” (1975-79) ён быў начальнікам турмы ў Пнам-Пэні. Пад ягоным кіраўніцтвам былі закатаваны і забіты 16 тысячаў патрыётаў. Газэта адзначае кур’ёзны факт. Канвойныя расказалі журналістам, што калі супэрката вадзілі па месцах злачынстваў і паказвалі кучы чарапоў ягоных ахвяраў, то ён некалькі разоў заліўся сьлязьмі.

Наш камэнтар: Такое бывае са злачынцамі. Пра гэта ёсць сьведчаньні ў чалавечай гісторыі і ў Пісаньні. Такога, аднак, няма ў практыцы маскоўскіх забойцаў нашага народу. Ніхто і ніколі ня чуў іхнага прызнаньня віны, ня бачыў іхных сьлёз раскаяньня або нейкіх душэўных пакутаў. Яны (а таксама іхныя акупанцыя нашчадкі) прыходзяць у Курапаты, каб блюзьнерьць, зьдзяйсняць акты вандалізму і правакацыі. Але яны павінны ведаць, што іх чакае лава падсудных і адэкватнае пакараньне.

Алесь Хадасевіч

МАРНАВАНЬНЕ РОЗУМУ

Расейская вялікадзяржаўная прапаганда вось ужо скоро 20 гадоў распаўсюджае пра мяне ўсялякія ацэнкі і што папала – ад „фашыста” і „політычнага трупа” (успамінаецца О.Генры) да „ідэаліста” і „рамантыка” (гэта ўжо больш даматэрыяльна, мясцовыя). Адпаведна усё, што зрабіў „фашыст” і „трупа” ёсць дрэнна. Калі ж „ідэаліст” і „рамантык”, – то тады не зрабіў нічога. У абодвух выпадках ва ўсім памыляўся і ва ўсім вінаваты. У гэтую дыфаматычную шкалу ўблытваюцца розныя людзі.

Увогуле, мне здаецца, што мая сыціпляя дзейнасць у палітыцы характарызуецца практычнасьцю і мае ярка практычныя вынікі. Мяркую, што я прычыніўся і да Курапатаў, і да праўды пра Чарнобыль, і да арганізацыі БНФ, і да вяртаньня рэальнай незалежнасьці Беларусі, і да сымвалікі, і інш., а палітычная арганізацыя, якую я ўзначальваю (Беларускі Народны Фронт), рэалізавала на практыцы гэтыя задачы і ажыццявіла прынцыпы, якія сталі нашымі нацыянальнымі дасягненьнямі.

Падкрэсьліваю, што мы дамагліся рэальнай незалежнасьці Беларусі з усімі інстытуцыямі незалежнай дзяржавы, а ня толькі дэкларацыйнай, як некалі ў БНР. Мы заклалі дзяржаўныя асновы нашай незалежнасьці. Таму *дзень 25 жніўня 1991 года дзеля нашай гісторыі такі ж вялікі, як і 25 сакавіка 1918-га*, адкуль пачаўся адлік нашага дзяржаўнага адраджэньня.

Барацьба, якая вялася і вядзецца за нашае беларускае нацыянальнае адраджэньне з імперскай Расеяй – гэта барацьба не на жыцьцё, а на сьмерць. Тут Масква прайграла нам (упершыню за 200 гадоў) у практычнай палітыцы, але значна адыгралася ў прапагандзе. Паскудны, ненавісны, фальшывы вобраз, створаны нам, адраджэнцам, (і мне асабіста) камуністычнай і потым імперскай расейскай прапагандай, фантастычны ў сваёй мярзотнасьці, хлусьні і пачварны па разбуральнай сіле.

Вынік прапагандысцкай вайны супраць асобаў Беларускага Адраджэньня (як і раней супраць асобаў БНР) – гэта рэзкая палярызацыя ўяўленьняў людзей, фактычна, раскол грамадзтва – агулам выказваюцца толькі крайнія ацэнкі. У гэтай непрадуктыўнай канфрантацыі часам плаваюць ахвяры прапаганды, што нібыта ўзвышаюць сябе над „палемікай”, карыстаюцца прьдудманай тэрміналегіяй і даюць квазінавуковыя заключэньні, прыніжаючы практычныя вынікі Беларускага Адраджэньня ледзь ні да літаратурных фантазіяў. (Што да мяне, то, магчыма, блытаюць палітычную рэальнасць з маёй творчасцю.) Прьдумалі мне фармулёвачку – „нявольнік гісторыі” (інтэлігентны эўфэмізм „політычнага трупа”). Заваўны паказваюцца як паразы, дасягненьні – як правалы, посьпехі – як памылкі, дзеянні – як бяздзейнасць і г.д., па доктару Г’эбэльсу.

Памятаецца 1990 год. У Вярхоўным Савеце на старшыню Камісіі па замежных справах Апазыцыі БНФ прапанавала дэпутата ад БНФ Пятра Садоўскага. Апанэнт ад камуністаў – ветэран НКВД – заявіў прыкладна наступнае: *выбіраць нельга. Товарищ Садовский хвастался, что знает пять иностранных языков. Но когда вся страна боролась за построение коммунизма, товарищ Садовский преследовал личные цели – сидел дома и изучал языки.*

Гэтага „ветэранам” хапіла, каб галасаваць супраць.

Справа ня ў глупстве (камуністы разумелі, што гэта ерунда) – справа ў парадзьме іхняе барацьбы з апанэнтамі. „Ветэраны” – людзі малапісьменныя, як умелі, так і гаварылі, але змагаліся па агульнай схеме. *Цяпер галоўная мэтай антыбеларускіх сіл – замоўчыць, і зьмяшаць з брудам усё тое, што было зроблена на пачатку 1990 х гадоў.*

Тым часам затоптваць Беларусі Адраджэньня робіцца ня толькі па схеме. Бывае, гэта дзеяцца людзьмі як бы і не варожымі, цалкам шчыра, ад няведаньня і нежаданьня больш ведаць. Калі ў пачатку 90-х адбывалася Беларуская нацыянальная рэвалюцыя, філэсаф Пётра Рудкоўскі, напрыклад (аўтар публікацыяў, які, падобна, спецыялізуецца па ацэнцы маёй асобы і выказвае свае погляды на радыё „Свабода” (21.02.2008), быў яшчэ ў вельмі маладым школьным узросьце, каб нешта асэнсаваць. Потым антыбеларускі рэжым зглуміў, зьнішчыў і схаваў шмат што пра гэтыя вялікія пераломныя для беларусаў часы. Але ўсё ж пры жаданьні можна ведаць і шмат даведацца, нават жыўчы сярод гэтага цёмнага цяперашняга ліхалецця.

Відаць, такога жаданьня істотна не хапае. У выніку выплываюць нейкія дзіўныя фразы і сэнтэнцыі невядома пра што. Памятаю ў рэцэнзіі на маю кніжку „Гутаркі з Антонам Шукелойцем” Пётра Рудкоўскі напісаў нешта нават пра „псыхічную энэргію” майго „лібіда”, дзякуючы якому, „Пазьняк перастаў адрозьніваць сваю душу ад калектыўнага суб’екту (Беларусі)” і ў выніку стаў „успрымаць самога сябе як «звышчалавека», а гэта прывяло да ўзросту прэтэнзіяў на адзіна праўдзівую інтэрпрэтацыю падзеяў, спарадзіла няздольнасць да кампрамісаў і кааліцыяў, хранічную падазранасць і інш.” – увесь камуністычны прапагандысцкі набор у квазінавуковай упакоўцы. Прачытаеш такія „вумнасці” і сам думаеш: а ці ўсё там у парадку зь іхным „лібіда”?

Тое ж і пра „сьлепату прынцыпалізму” (ну і слоўца прыляпілі!). Гэта на „Свабодзе”.

Зрэшты, ніхто не гарантаваны ад кур’эзаў. Але мяне нясыцярожае выбарнасць у падыходзе такіх людзей – выхапіць фразу, узяць напакат прапагандысцкі ярлык, прьдумаць тэрміналегію і філясофстваваць... філясофстваваць, любавалася разумнымі думкамі. Схаластыка, пры гэтым, аказваецца вельмі прыемным заняткам – навошта нешта рэальна ведаць, даведацца пра факталегію, вывучаць, несці адказнасць.

Сумна ўсьведамляць і бачыць гэтае марнаваньне розуму. Бо ў цяперашні цяжкі і разбуральны для нашага беларускага грамадства і нацыі час патрэбная была б якраз яе інтэлектуальная мабілізацыя дзеля абароны таго, што нішчаць найперш: мовы, культуры, гісторыі, людзей, усяго свайго. Мяркую, што ўсім нам, беларусам, трэба б было цяпер памятаць найперш пра нашу беларускую драму, пра небяспеку для беларускай нацыі, пра выхад з цяжкай пары, пра будучыню нашай Айчыны.

22 лютага 2008 г.

Зянон ПАЗЬНЯК

БЕЛАРУСЫ Ў БІТВЕ ЗА НІДЭРЛЯНДЫ

6 траўня 2008 г. Нідэрляндская газета „De Standaard” піша пра адзначэньне 63-х угодкаў вызваленьня Нідэрляндаў ад нямецкай акупацыі. У Амстэрдаме адбыўся вялікі канцэрт у парку пад адкрытым небам. Прысутнічала каралева і іншыя афіцыйныя асобы. Выконвалася сімфанічная музыка. Канцэрт завяршыўся выкананьнем амэрыканскай песьні „We'll meet again” („ Мы сустрэнемся зноў”). Ангельская сьпявачка Вера Лін выконвала гэтую песьню ў ЗША, калі тысячы амэрыканскіх жаўнераў адплывалі на вайну ў Эўропу.

Наш камэнтар: Вядома, што значная частка амэрыканскага грамадства і палітычных сілаў была супраць удзелу амэрыканскай арміі ў вайне на эўрапейскім тэатры дзеяньняў. Многія меркавалі, што трэба абмежавацца вайной супраць Японіі на Ціхім акіяне. Людзі лагічна даводзілі: „Эўрапейцы самы дагуляліся з Гітлерам, няхай сёрбаюць гэтую кашу самы. Чаму мы павінны падстаўляць сваіх хлопцаў пад кулі?..” Але прэзыдэнту Рузвэльту ўдалося даказаць, што трэба разам ратаваць Эўропу ад карычнявай чумы. Дзесяткі тысячаў маладых амэрыканцаў загінулі, вызваляючы Заходнюю Эўропу. Пра гэта памятаюць удзячныя народы.

У бітве за Нідэрляндцы беларускія жаўнеры і афіцэры змагаліся разам з мужнымі амэрыканцамі. Пасьля высадкі заходніх альянтаў у Нармандыі ў чэрвені 1944 г. на працягу трох месяцаў былі вызвалены большая частка тэрыторыі Францыі і Бэльгіі. Нямецкая армія распадалася і адступала. Брытанскі маршал Мантгомэры распрацаваў сьмелую, але рызыкаўную апэрацыю пад кодавай назвай „Маркэт-Гардэн”. У рамках найбуйнейшай паветрана-дэсантнай апэрацыі ў гісторыі войнаў дэсантныя дывізіі павінны былі захапіць масты ў тыле ў немцаў на тэрыторыі Нідэрляндаў, а таксама паралізаваць баявыя парадкі ворага. А тым часам насустрач ім павінна была прабіцца ударная групоўка асноўных войскаў з боку Бэльгіі. У выніку Мантгомэры плянаваў праламіць фронт, захапіць Рурскую вобласць Нямецчыны – апырышча нямецкай прамысловасьці – і скончыць вайну да Калядаў 1944 г.

17 верасьня 1944 г. сотні транспартных самалётаў засьцілі неба над Англіяй і Францыяй. Гул матораў у вышыні быў настолькі моцны, што давялося спыніць ранішнія багаслужбы ў касьцёлах. Брытанскія дэсантныя групы захапілі большасьць вызначаных аб'ектаў у нямецкім тыле. Але разлік на поўную

дэмаралізацыю і дэзарганізацыю ворага быў памылковы. Немцам удалося самаарганізавацца і пачаць лютыя контраатакі. У наступныя дні ў Нідэрляндах высаджваліся амэрыканскія парашутысты і жаўнеры 1-й Польскай паветрана-дэсантнай брыгады генэрала Сасабоўскага, у якой служылі сотні беларусаў. Юнакі і мужчыны з заходніх вобласцяў Беларусі былі мабілізаваны ў Войска Польскае ў 1939 г., ваявалі супраць нямецкай інвазіі і адышлі з палякамі ў Францыю, а потым у Вялікую Брытанію. Другая частка беларусаў патрапіла на Захад у складзе польскай арміі генэрала Андэрс, вырваўшыся з Савецкага Саюза („нялюдскай зямлі”, як казалі тады беларусы) у 1942 г. Бітва за Нідэрляндцы была адным з найбольш драматычных эпізодаў іхнага змагарнага шляху. Калі тысячы парашутыстаў апускаліся на зямлю, „немцы стралялі па нас, як па курапатах...” – успаміналі беларускія вэтэраны. У баях у раёне гарадоў Эйндховэн, Нэймэгэн і Арнхэм 1-я брыгада вызначылася сьмеласьцю і рашучасьцю, але панесла цяжкія страты. Рызыкаўны плян Мантгомэры, аднак, праваліўся. Парашутысты мусілі адбіваць нямецкія танкавыя атакі, маючы толькі лёгкую зброю. Захлынуўся і галоўны англа-амэрыканскі прарыв па дарозе на Рур. Праз тыдзень баёў пачалося адступленьне паводле загаду хаўруснага камандваньня. Упершыню за ўсю вайну пашкуматаньня часткі атрымалі загад не эвакуіраваць з сабой параненых. Настолькі вялікай была пагроза поўнага атачэньня і зьнішчэньня аддзелаў. Канчатковае вызваленьне Нідэрляндаў адбылося толькі ў траўні 1945 г.

Ня трэба крыўдаваць на нідэрляндаў, што яны ня выканалі на ўрачыстым канцэрце беларускай песьні ў памяць аб нашых героях. Дзякуй, што іхныя магілы добра дагледжаны культурным народам. Хвалюе іншае. На працягу дзесяцігодзьдзяў падзьвіг нашых дзядоў, якія змагаліся на Захадзе, быў брутальна выкрэсьлены з беларускай гісторыі, школьных падручнікаў і народнай памяці. Паводле савецкай дактрыны, іх там „проста не было”. Тых вэтэранаў, якія вярнуліся ў падсавецкую Беларусь пасьля вайны (чатыры з паловай тысячы чалавек), НКВД арыштавала і выслала ў ГУЛАГ на працягу адной начы ў красавіку 1949 г. Да пачатку 1990-х гадоў іх афіцыйна не прызнавалі вэтэранамі вайны. Трэба вяртаць належнае ў нашу гісторыю і культуру. Пасьля краху антыбеларускага рэжыму на нашай зямлі і ў Заходняй Эўропе павінны паўстаць помнікі беларускім героям.

Валеры Буйвал

9. 1988 г. На першым мэмарыяльным мітынгу ў Курапатах.

З Ь М Е С Т

1-2. Рэжым абвясьціў „выбары”	2
3. Зянон Пазыняк. УЛАДА ЦЕМРЫ	3
4. Шукаюць ахвотных падзарабіць на продажы Бацькаўшчыны	5
5. Зянон Пазыняк. САКАВІК – 2008	5
6. Дзень Волі ў Вішэбску	7
7. Янка Базыль. Ня ўдасца пражыць, шукаючы шчылны	7
8. Сяргей Навумчык. Памяць Курапатаў	7
9. Акт вандалізму ў Курапатах	8
10. Крыжы ў Курапатах адноўлены	8
11. Зянон Пазыняк. Народны мэмарыял Курапаты	8
12. Янка Базыль. Травень на постсавецкай прасторы	10
13. Чарговы факт вынішчэньня Беларусі	10
14. Расправа рэжыму над беларускім школьнікам	11
15. Спыніць хімічную атаку расейскай фірмы на Менск	11
16. Юрка Цехановіч: „Любая АЭС для Беларусі – апошняя катастрофа”	12
17. Янка Базыль. Доўга не дыскутавалі	15
18. Алесь Хадасевіч. „Заліўся сьлязьмі”	15
19. Зянон Пазыняк. МАРНАВАЊЬНЕ РОЗУМУ	15
20. Валеры Буйвал. Беларусы ў бітве за Нідэрляндцы	16

Нумар адрэдаваны пры падтрымцы беларускай фундацыі імя Рамульда Траўгута.

Беларускія Ведамасьці

Беларускае выданьне

У супрацоўніцтве зь Беларускім Выдавецкім Таварыствам ў Амэрыцы

Рэдакцыя: Зянон Пазыняк, Галіна Палачаніна

Адрас рэдакцыі: 02-017 Warszawa, Al. Jerozolimskie 125/127

тэл./факс: (+48 22) 628 76 73